P'U SUNG-LING

Konuk Kaplan

Babil Kitaplığı

Jorge Luis Borges tarafından hazırlanan fantastik edebiyat dizisi

Dost Kitabevi Yayınları

Dost Kitabevi

Babil Kitaplığı

Konuk Kaplan
P'u Sung-ling

önsöz

Jorge Luis Borges

Tiger Guest
P'u Sung-ling

İngilizceden Çeviren:
C. Hakan Arslan

Önsöz, İspanyolcadan Çeviren:
Mukadder Yaycıoğlu

ISBN 975-7501-25-5

Birinci Baskı (3000 adet), Mayıs 1998, Ankara
İkinci Baskı (2000 adet), Kasım 1999, Ankara

Tasarım: Franco Maria Ricci, Marcella Boneschi
Fotokompozisyon: Fototype, Milano
Baskı: Pelin Ofset, Ankara

Editörün Mektubu

Her büyük yazar işe iyi bir okur olmakla başlar ve yıllar geçtikçe, tercih ettiği ya da dışladığı okumalarıyla kişisel bir kitaplık yaratır.
Buenos Aires'teki Ulusal Kitaplık'ın (ki burada dünyanın başka yörelerinde bulunmayan kitapların olduğu söylenir) yöneticisi, obur okur Jorge Luis Borges bu kitap bolluğundan yararlanmasını bildi: Zaten büyülenmiş okurlarına, derin bilgi ve neşesiyle, şaşırtıcı derecede ilginç derlemeler hazırlayıp sundu.
Arjantin'e Borges'i ziyarete gittiğimde, onun "özel kitaplığını" yayına hazırlamayı önerdim. Düşsel edebiyatın mücevherlerini oluşturan metinleri bir araya getirecekti. Onun en güzel hikâyelerinden biri olan Babil Kitaplığı aynı zamanda dizinin de adı olsun istemiştim.

1975 ile 1985 arasında yayımlanan bu dizi, daha şimdiden bir edebiyat klasiğidir. Ama bir araya gelen bu kitaplar aynı zamanda Buenos Aires'in bu büyük kütüphanecisine adanmış en duygusal anıtlardan da birini oluşturur.
Bu dizinin Türk okurlarına sunulabiliyor olması beni gerçekten mutlu ediyor. Bu mutluluk ya da neşe, bir yayıncı olarak sunmaktan onur duyduğum bir dizinin varlığından kaynaklanmıyor yalnızca... Çok sevdiğim ve güzelliğiyle bana birçok mutlu an yaşatmış bir ülkeye, mesleğimle ilgili bir alanda adım atıyor olmanın verdiği zevk, bir başka mutluluk kaynağı. İyi okumalar.

Franco Maria Ricci
5 Mart 1998

Önsöz

Sağduyu sahibi Konfüçyüs Konuşmalar *adlı kitabında tinsel yaratıklara saygı duymamız gerektiğini söyler, hemen ardından da onlarla aramıza mesafe koymamızın iyi olacağını ekler. Taoizm ve Budizm söylenceleri, bu bin yıllık öğretiyi yumuşatmışlardır. Bugüne dek yeryüzünde Çin kadar batıl inançları güçlü bir başka ülke daha var olmamıştır. Çin'de yazılan gerçekçi ve oldukça uzun romanlar –aşağıda değineceğimiz* Kırmızı Köşk Düşleri *gibi– özellikle gerçekçi oldukları için doğaüstü olaylarla doludur; çünkü bu ülkede olağanüstü olaylar imkânsız ya da gerçekdışı olarak algılanmazlar.*

Bu kitapta yayımlanan öykülerin çoğu, takma adı Ölümsüzlerin Sonuncusu ya da Söğüt Pınarı olan P'u Sung-ling'in Liao-Chai *adlı kitabından*

seçilmiştir. XVII. yüzyılda yazılmış olan öykülerin çevirisi, Herbert Allen Giles'in 1880 yılında yayımlanan İngilizce çevirisinden yola çıkılarak gerçekleştirilmiştir. P'u Sung-ling hakkında, 1651 yılında girdiği edebiyat uzmanlık sınavında başarılı olamaması dışında, pek fazla bilgi bulunmamaktadır. Yazarın kendini bütünüyle yazın sanatına adamasını ve şöhret kazanmasını sağlayan Liao-Chai'*yi yazmasını bu mutlu başarısızlığa borçluyuz. Batıda* Binbir Gece Masalları *ne denli önemli ise Çin'de de* Liao-Chai Öyküleri *o denli önemlidir.*

Edgar Allan Poe ve Hoffmann'dan farklı olarak P'u Sung-ling, anlattığı harikalar karşısında büyülenmez. P'u Sung-ling'i sadece öykülerindeki doğaüstülük bakımından değil aynı zamanda özlü, kişisel olmayan, belgesel niteliğindeki üslubuyla değerlendirmek ve taşlama amacı bakımından da Swift'le kıyaslamak daha doğru olur. P'u Sung-ling'in cehennemi, yönetimi ve karanlığı açısından Quevedo'nun cehennemini anımsatır: Mahkemeleri, yargıçları, savcıları, yazmanları –her yer ve her çağda karşılaşılan dünyevi örneklerde olduğu gibi– satılık ve biçimcidirler. Okuyucuların, batıl inançlı Çinlilerin bu öyküleri gerçek öykülermiş gibi okumaya eğilimli olduklarını; çünkü, yorumcuların deyişine göre, imgelem dünyalarında üst düzenin alt düzenin bir aynası olduğuna inandıklarını unutmamaları gerekir.

Liao-Chai Öyküleri *ilk anda safdilce yazılmış bir metin izlenimi bıraksa da bir süre sonra belirgin*

bir nükte, taşlama ve düşgücünün varlığını hissettirir; sınava hazırlanan bir öğrenci, bir tepede yapılan akşamüstü ziyafeti, ihtiyatsız birisinin sarhoş olması gibi ortak öğeler ile su kadar devingen, bulutlar kadar değişken, olağanüstü bir dünyanın gözle görülür bir çaba sarf edilmeksizin nasıl kurulduğunu algılarız.

Düşlerin, ya da daha yerinde bir deyişle, kâbuslara özgü dehliz ve labirentlerin krallığı: Yaşama geri dönen ölüler, aniden kaplana dönüşen yabancı bir ziyaretçi, aslında yeşil suratlı bir şeytanın üzerindeki kürkten başka bir şey olmayan çok güzel bir genç kız. Gökyüzünde kaybolan bir merdiven; cellatların, acımasız yargıç ve ustaların yerleşkesi olan kuyunun dibinde yok olan başka bir merdiven...

P'u Sung-ling'in öykülerinden oluşan bu kitaba, onlar kadar şaşırtıcı ve umutsuz iki öykü daha ekledik. Bu öyküler, neredeyse sonu gelmeyecek kadar uzun, Hung Lou Meng (Kırmızı Köşk Düşleri) *adlı romanın sadece bir bölümünü oluşturmakta. Bu yapıtın yazar ya da yazarları hakkında pek fazla bilgi bulunmamaktadır; çünkü Çin'de kurgusal ve dramatik yapıtlar alt türler olarak kabul edilir.* Kırmızı Köşk Düşleri *Çin romanlarının en ünlüsü ve belki de roman kişilerinin en fazla olduğu yapıttır. Dört yüz yirmi bir roman kişisinin yüz seksen dokuzunu kadınlar, iki yüz otuz ikisini de erkekler oluşturur. Rus romanları ve İzlanda destanlarındaki sayıyı aşmayan bu rakam ilk anda okuyucuları ürkütebilir. Bugüne dek tamamının çevrilmesi düşünülmemiş olan*

bu roman eğer çevrilseydi, bir milyon kelimenin kullanıldığı üç bin sayfayı kaplardı.
Yazarı büyük bir olasılıkla Tsao Hsueh-chin olan bu yapıt XVIII. yüzyılda yazılmıştır. Pao-Yu'*nun düşü, Lewis Carroll'ın* Alice Harikalar Diyarında *adlı yapıtında Alice ile Kırmızı Kral'ın birbirlerini düşledikleri bölümün ön anlatımıdır. Aralarındaki tek ayrım, Kırmızı Kral bölümünün metafizik bir fanteziyi anlatmasına karşın, Pao-Yu'nun düşünün hüzün, çaresizlik ve kendini gerçekdışı hissetme üzerine kurulmuş olmasıdır. Başlığı erotik bir eğretileme olan* Rüzgâr Ayın Aynası *belki de yazın sanatında tek başına duyulan cinsel hazzın onurlu ve kederli bir biçimde işlendiği tek anlatıdır.*
Bir ülkeyi imgelem dünyası kadar iyi tanımlayan başka bir özellik yoktur. Fazla uzun olmayan bu kitap, dünyanın en eski kültürlerinden birinin kapılarını aralar ve aynı zamanda doğaüstü olayları işleyen yazına alışılmadık bir yaklaşım getirir.

Jorge Luis Borges
Ekim, 1974

P'u Sung-ling

Liao-Chai Öyküleri

Koruyucu Meleklik Sınavı

Ablamın kocasının Sung Tao adındaki dedesi, diplomalı biriydi. Bir gün rahatsızlığı yüzünden öylece yatarken ak alınlı at üstünde bir devlet ulağı çıkageldi, eline bildik çağrılardan birini tutuşturdu; Sung Tao, ustalık derecesi sınavına çağrılıyordu.

Bay Sung Yüce Sınavcı'nın henüz kente gelmediğini anımsayarak "Nedir bu acele?" diye sordu. Ulak yanıtlamadı, ama hemen yola çıkmak için o kadar ısrar etti ki, sonunda Bay Sung yatağından kalkıp hazırlandı. At getirildi, ulağın arkasına bindi.

Yol bir tuhaftı, çok geçmeden bir prensliğin başkentini andıran bir kente geldiler. Vali'nin *yamen*'ine girdiler, burası çok güzel döşenmiş bölmelerden oluşuyordu; en uçtaki bölmede on kadar görevli oturuyordu; Bay Sung, içlerinden

yalnızca Savaş Tanrısı olarak bilinen kişiyi tanıyordu. Taraçada iki masayla iki tabure vardı ve bunlardan birine başka bir aday yerleşmişti; Bay Sung da onun yanına oturdu. Masada her ikisi için de yazı takımları vardı; ansızın önlerine, üzerinde belli bir izleğin yazılı olduğu bir kağıt parçası kondu, izlek dokuz sözcükten oluşuyordu: "Bir insan, iki insan; belli bir niyetle, artniyet taşımadan."

Bay Sung yazmayı bitirince denemesini salona götürdü. Deneme şu parçadan oluşuyordu: "Belli bir niyetle erdemli olanlar, erdemli olmalarına karşın ödüllendirilmemelidir. Artniyetsiz kötü olanlar, kötü olmalarına karşın cezalandırılmamalıdır."

Kurula başkanlık eden tanrılar denemede sergilenen duyarlılığı pek beğenip övdüler; Bay Sung'u huzura çağırıp şöyle dediler: "Honan'da bir Koruyucu Melek aranıyor. Gidip atanma kararını al!" Bay Sung bunu duyar duymaz başını saygıyla eğdi ve gözyaşları içinde şunları söyledi: "Bana bağışladığınız onuru hak etmiyorsam da bu görevi geri çevirmeye cesaret edemem, ancak benden başka kimsesi olmayan, yetmiş yaşında, kocamış bir anam var. Ömrü dolana kadar beklememe izin vermeniz için yalvarıyorum size, yalnız başıma kalır kalmaz buyruğunuzda olacağım."

Bunun üzerine ötekilerin başı gibi görünen Tanrı, Sung'un anasının ne kadar ömrü kaldığının öğrenilmesini buyurdu; uzun sakallı yardımcısı hemen Yazgı Kitabı'nı getirdi. Kitabı açıp baktı ve kadının daha dokuz yıl ömrü olduğunu söyledi;

bunun üzerine tanrılar konuyu kendi aralarında tartışmaya başladılar; tartışmanın orta yerinde Savaş Tanrısı şöyle dedi: "Anlaştık. Görevi diğer aday Bay Chang'a verelim ve onu dokuz yıllığına atayalım."
Sonra Bay Sung'a dönerek şunları ekledi: "Sizi de göreve başlamış kabul ediyoruz. Ancak ananıza gösterdiğiniz saygının ödülü olarak dokuz yıllığına izinlisiniz. Bu sürenin bitiminde yeni bir çağrı alacaksınız." Ardından Bay Chang'a birkaç incelikli söz söyledi ve *kotow*'larını tamamlayan iki aday birlikte oradan ayrıldılar. Adını ve adresini "Ch'ang-shan'dan Chang Ch'i" diye belirten öteki aday Bay Sung'a kent duvarlarının dışına dek eşlik etti, burada Bay Sung'un elini sıktı ve ona ayrılmalarının onuruna bir dörtlük verdi. Dörtlüğü tam olarak anımsamıyorum, ama şöyle bir şey olsa gerek:

"Burada çiçekler ve şarap...
Bir sonsuz ilkbahar var;
Ne ışık var ne de ay
Görüyoruz ama gece birbirimizi."

Kendisini bekleyen ata bindi ve çok geçmeden evine vardı. Orada, sanki bir düşten uyanmış gibi oldu ve üç gündür ölü olduğunu fark etti; tabuttan gelen inlemeyi duyan anası hemen oraya koştu, oğlunun dışarı çıkmasını sağladı. Sung'un dilinin çözülmesi biraz zaman aldı; hemen Ch'ang-shan hakkında bir şeyler öğrenmeye çalıştı: Gelen habere göre orada Chang adında biri kendisiyle aynı gün ölmüştü.

Aradan dokuz yıl geçti, Bay Sung'un anası yazgısı gereği bu dünyadan ayrıldı; gömme törenleri biter bitmez oğlu da kendini arıttı, odasına girdi ve oracıkta öldü. O sıra karısının ailesi de aynı kentte, batı kapısının yakınlarında bir yerde yaşıyordu; ansızın karşılarında Bay Sung'u gördüler; koşumları süslü, gemleri kızıl püsküllü atların çektiği sayısız arabanın eşlik ettiği Bay Sung yanlarına vardı, önlerinde saygıyla eğilip oradan ayrıldı. Onun bir ruha dönüştüğünü bilmediklerinden bu duruma çok şaşıran yakınları, ne olup bittiğini öğrenmek için köye koştular; gördüler ki Bay Sung çoktan ölmüş. Bay Sung başından geçenleri yazıya da dökmüştü, yazık ki buradaki ayaklanma sırasında elyazmaları kayboldu. Ben öykünün yalnızca ana hatlarını anlattım.

Ch'ang-ch'ingli Budist Keşiş

Ch'ang-ch'ing'de az görülür bir erdem ve davranış saflığına sahip Budist bir keşiş yaşardı; yaşı sekseni aşmış olmasına karşın hâlâ dinç ve güçlüydü. Bir gün çok kötü düştü ve yerinden kalkamadı; yardımına koşan öteki keşişler onun çoktan can vermiş olduğunu gördüler. Yaşlı keşişse öldüğünün ayırdında değildi ve ruhu Honan eyaletinin sınırına kadar uçtu. Rastlantıya bakın, Honan'ın çok köklü ailelerinden birinin oğlu da aynı gün, yanında on on iki kişi, şahinleriyle yaban tavşanı avlamaya gitmişti; hızla giden atı tökezleyip yere kapaklanıverdi ve oğlan oracıkta öldü. Tam o sıra keşişin ruhu gelip oğlanın gövdesine giriverdi; bunun üzerine keşişin bilinci de yavaş yavaş yerine gelmeye başladı.

Çevresine doluşan uşaklar iyi olup olmadığını soruyorlardı, keşiş şaşkınlık içinde, "Nasıl geldim

ben buraya?" diye bağırdı. Uşaklar yerden kalkmasına yardım edip onu eve götürdüler, evin hanımları gelip durumunun nasıl olduğunu sordular. Adam iyice afallamış durumda, "Ben bir Budist keşişim," dedi, "Buraya nasıl geldim?" Uşaklar, sayıkladığını düşünüp kulaklarını çekerek aklını başına getirmek için uğraştılar.

Keşişe gelince, olanlara akıl sır erdirecek durumda değildi, gözlerini kapayıp daha fazla konuşmamaya karar verdi. Yemek olarak yalnızca pilav yiyor, şarapla eti geri çeviriyordu; bütün karılarından da uzak duruyordu. Birkaç gün sonra ayağa kalkıp gezinecek kadar iyileşmişti, ailesi bundan büyük bir sevinç duydu; ama dışarı çıkıp da biraz dinlenmek istediğinde, günlük işlerini sürdürmesi için yalvaran uşaklar sardı çevresini. Ancak keşiş rahatsızlığını ve gücünün yerinde olmamasını gerekçe olarak gösterince, artık kimse bir şey diyemedi. Fırsatını bulunca Ch'ang-ch'ing bölgesinin nerede olduğunu bilip bilmediklerini sordu, aldığı olumlu yanıt üzerine, kendini kötü hissettiğinden ve yapacak özel bir şeyi de olmadığından, oraya bir yolculuk yapmak niyetinde olduğunu söyledi; evdeki işlerle onların ilgilenmelerini buyurdu. Hasta yatağından daha yeni kalktığını söyleyerek onu kararından vazgeçirmeye çalıştılar; ancak bu serzenişlere hiç mi hiç aldırmadı ve ertesi gün yola çıktı. Ch'ang-ch'ing yöresine vardığında hiçbir şeyin değişmemiş olduğunu gördü; yolu bildiğinden, doğruca manastıra yöneldi.

Eski müritleri onu, onur veren bir konuk olarak büyük bir saygıyla karşıladılar; yaşlı keşişin

nerede olduğu sorusuna da, değerli hocalarının kısa bir süre önce öldüğü yanıtını verdiler. Mezarını görmek istediğinde, üzerinde henüz çimen bitmemiş, bir metre yüksekliğinde ıssız bir toprak yığınının başına götürdüler onu. İçlerinden hiçbiri, adamın burayı ziyaret etme nedenini bilmiyordu; adam bir süre sonra atını istedi ve müritlere şöyle dedi: "Ustanız erdemli bir keşişti. Ondan kalanları özenle koruyun, başlarına bir iş gelmemesini sağlayın." Hepsi bunu yapacaklarına söz verdiler, o da yeni evine dönmek için yola düştü. Oraya varınca ruhu tam bir kayıtsızlığa kapıldı, ev işlerine hiç mi hiç ilgi göstermedi. Günler böyle geçti, birkaç ay sonra dayanamayıp yeniden eski evinin yolunu tuttu, manastıra varınca müritlerini topladı ve onlara kendisinin eski hocaları olduğunu söyledi. Müritler buna inanmak istemediler ve adamın söylediklerine kendi aralarında gülüşüp durdular; ancak adam onlara bütün öyküyü anlattı, eski yaşamıyla ilgili nice olayı anımsattı, ta ki müritleri söylediklerine inanıncaya kadar. Sonra eski yatağına yerleşti ve eskiden olduğu gibi günlük işlerini sürdürmeye başladı; arabalar ve atlar eşliğinde gelip geri dönmesi için yalvaran ailesinin ısrarlı sözlerine hiç kulak asmadı.

Aradan yaklaşık bir yıl geçti; eşi, uşaklarından birini göz kamaştırıcı altın ve ipekten armağanlarla ona yolladı, tek bir keten cüppe dışında her şeyi geri çevirdi. Eski arkadaşları ne zaman manastırın oradan geçseler, saygılarını sunmak için yanına uğradılar, onu hep dingin, ağırbaşlı ve saf

bir durumda buldular. Seksen yılı aşkın bir süredir keşiş olmasına karşın otuzuna daha yeni varmıştı.

Ölüler Ülkesi'nde

Hsi Fang-p'ing, Tung-an'ın yerlisiydi. Babasının adı Hsi-Lien'di ve çabuk öfkelenen bir yaradılışa sahipti; Yang adındaki bir komşusuyla durmaksızın dalaşırlardı. Bir süre sonra Yang öldü: Aradan birkaç yıl geçip Lien de ölüm döşeğine düşünce, yana yakıla, cehennemde kendisine işkence etsinler diye Yang'ın iblislere rüşvet verdiğini söyledi. Sonra gövdesi şişti ve rengi kızıla döndü, çok geçmeden son nefesini verdi. Oğlu acı içinde ağladı, önüne getirilenleri yemedi ve şöyle dedi: "Yazık, yazık! Acımasız iblisler şimdi zavallı babama kim bilir neler yapıyorlar; aşağıya gidip yapılan yanlışlıkları düzeltsin diye ona yardım etmeliyim." Bunları söyledikten sonra suskunluğa gömüldü, orada aklı başından uçmuş gibi uzun bir süre oturdu, ruhu kilden evini bırakıp gitmiş gibiydi. Bir de baktı ki, evin dışında bir yerlerde! Nereye

gideceğini bilemedi, yoldan geçen birine kentin yolunu sordu. Çok geçmeden aradığı kente varmıştı, doğruca hapishanenin yolunu tuttu ve babasını dışarıda, çok kötü bir durumda yatarken buldu.
Adam oğluna sarılır sarılmaz gözyaşlarına boğuldu, gardiyanların onu sabah akşam dövmek için rüşvet aldıklarını ve kendisini döve döve bu korkunç duruma getirdiklerini anlattı. Bunun üzerine Fang-p'ing büyük bir öfkeyle gardiyanlara dönüp ağzına geleni söylemeye başladı. "Yazıklar olsun size!" diye bağırdı, "Babam suçluysa yasaya göre cezalandırılmalı, sizin gibi aşağılık heriflerin keyfine göre değil!" Sonra hızla oradan uzaklaşıp Kent Tanrısı'na sabah toplantısında sunmak üzere bir dilekçe hazırlamaya koyuldu: Ancak düşmanı Yang da boş durmadı, öyle yerlere rüşvet dağıttı ki, Kent Tanrısı, Fang-p'ing'in cezayı doğrulayacak kanıtlar isteyen dilekçesini geri çevirdi.
Fang-p'ing öfkeden kudurdu, ama elinden bir şey gelmezdi; bunun üzerine şikâyetinin kabul edilmesini sağlamak için eyalet başkentine gitti, ancak duruşmaya çıkması bir aydan fazla sürdü ve tek elde edebildiği, davanın bölge kentine geri gönderilmesi oldu. Daha sonra Fang-p'ing'i feci işkencelerden geçirdiler ve başlarına daha fazla dert açmasın diye, ta evinin kapısına kadar geri götürdüler. Ancak Fang-p'ing evine girmedi, oradan gizlice uzaklaştı ve şikâyetini on Araf Yargıcı'ndan birine ulaştırmak için uğraşmayı sürdürdü; bunun üzerine daha önce ona çok kötü davra-

nan iki mandarin yanına geldiler ve gizlice, suçlamasını geri çekmesi karşılığında, otuz kilo gümüş önerdiler. Fang-p'ing öneriyi hemen geri çevirdi; birkaç gün sonra oturduğu hanın sahibi Fang-p'ing'e, çektiği acılardan yalnız kendisinin sorumlu olduğunu, bu yolla ne para ne de adalet elde edebileceğini, Yargıç'ın bile zaten işin içinde olduğunu söyledi. Fang-p'ing, "Bunlar dedikodu," deyip geçti, söylenenlere inanmadı; ancak dava günü geldiğinde Yargıç suçlamayı dinlemeyi kesinlikle reddetti ve Fang-p'ing'e yirmi değnek vurulmasını buyurdu; Fang-p'ing'in bütün itirazlarına karşın görevliler cezayı yerine getirdiler. Bunun üzerine Fang-p'ing, "Ah! Ah!" diye bağırdı, "Bütün bunlar sana verecek param olmadığı için!" Yargıç bu sözlere iyice öfkelendi ve değnekçilere Fang-p'ing'i ateş yatağına atmalarını buyurdu. Bu kocaman demirden bir sedirdi, altında ateş yanıyor, sedir sıcaktan kıpkırmızı kesiliyordu; iblisler, giysilerini çıkarıp Fang-p'ing'i ateş yatağına fırlattılar, ateş kemiklerine iyice işleyene kadar da üstüne bastılar, bütün bunlara karşın Fang-p'ing ölmedi.

Bir süre sonra iblisler, yeterince ceza gördüğünü söyleyip Fang-p'ing'i demir yatağın üstünden aldılar ve giysilerini geri verdiler. Güçlükle yürüyebiliyordu Fang-p'ing, yeniden mahkemeye çıkartıldığında, Yargıç şikâyette bulunmakta ısrar edip etmediğini sordu. "Ne yazık!" diye ünledi Fang-p'ing, "Bana yapılan haksızlıklar hâlâ giderilmiş değil ve artık şikâyetçi değilim diyerek yalan söylemem gerekiyor, öyle mi?" Bunun üzerine Yargıç

neden şikâyetçi olduğunu sordu; Fang-p'ing de son cezanın tam bir haksızlık olduğunu söyledi. Bu sözler Yargıç'ı iyice çileden çıkardı, yardımcılarına Fang-p'ing'i ikiye biçmelerini buyurdu. İblisler onu götürüp iki kerestenin arasına sıkıştırdılar, o kadar sıktılar ki yerler kanıyla ıslanıp yapış yapış oldu. O zaman Fang-p'ing yeniden Yargıç'ın karşısına çıkarılmayı istedi; Yargıç, "Şimdi de aynı düşüncede misin?" diye sordu; Fang-p'ing de başını evet anlamında sallayınca hemen alınıp eski yerine götürüldü. Bu kez ikiye biçme işlemi uygulandı, testere beynine ulaştığında dünyanın en korkunç acısını duydu, ancak bu acıya ufacık bir çığlık bile koparmadan dayandı. Testere yavaş yavaş göğsüne vardığı sıra, "Çetin biri bu," dedi iblislerden biri; "Doğrusu, babasına saygısı tam," diye karşıladı öteki, "Bir oğula da bu yaraşır. Aslında hiçbir şey yapmadı zavallıcık, testerenin yönünü azıcık çevirelim de yüreği zarar görmesin bari!" Bunun üzerine Fang-p'ing testerenin içinde bir eğri çizdiğini duyumsadı, bu ona öncekinden de fazla acı verdi; kısa bir süre sonra gövdesi ikiye ayrıldığı gibi yere düştü. Parçalarından biri bir yandaydı, öteki bir yanda; bağlı oldukları kerestelerle birlikte devrilmişlerdi. İblisler işin bittiğini bildirmek üzere gittiler; onlara Fang-p'ing'i yeniden bir araya getirmeleri ve Yargıç'ın karşısına çıkarmaları buyruldu. Söyleneni yaptılar; boydan boya kesik olan gövdesi Fang-p'ing'e çok acı veriyor, her an yeniden açılıyormuş gibi geliyordu. Ancak yürüyecek durumda olmadığından, iblislerden biri elindeki sicimle

iki parçayı belden bağlayıverdi, Fang-p'ing'e bunun babasına gösterdiği saygının ödülü olduğunu söyledi. Fang-p'ing'in duyduğu acı hemen dindi. Yeniden Yargıç'ın karşısına çıkarıldı. Bu kez, başka bir şikâyette bulunmayacağına söz verdi.
Yargıç Fang-p'ing'in yeryüzüne geri gönderilmesi yolunda buyruklar verdi; kentin kuzey kapısına kadar Fang-p'ing'e eşlik eden iblisler ona evinin yolunu gösterdikten sonra çekip gittiler. Artık Ölüler Ülkesi'nde adalet sağlamanın yeryüzündekinden bile zor olduğunu anlamıştı; davasını Yüce Kral'a götürmek elinden gelmediğinden aklına Yüce Kral'ın akrabası olan, Erh Lang adındaki doğru ve yardımsever bir tanrı geldi ve onu aramaya karar verdi. Yolunu değiştirdi ve güneye yöneldi, ancak çok geçmeden Yargıç'ın, evine gidip gitmediğini gözlesinler diye ardından yolladığı iblisler tarafından yakalandı. İblisler Fang-p'ing'i çabucak kente götürdüler, işte bir kez daha Yargıç'ın karşısındaydı. Ancak beklediğinin tersine büyük bir incelikle karşılandı.
Yargıç bile babasına bağlılığından dolayı onu övdü, ancak artık bu konuda dertlenmesine gerek kalmadığını, babasının varlıklı ve ünlü bir ailede yeniden doğduğunu bildirdi. "Sana gelince," dedi Yargıç, "seni, yanında evine götüreceğin otuz kilo gümüşle ödüllendiriyorum, ayrıca yüz yaşına dek yaşayacaksın, bu ödülden de hoşnut olacağını umuyorum." Sonra Fang-p'ing'e mühürlü ömür kaydını gösterdi ve onu iblislerin eşliğinde gönderdi. İblisler yolda başlarına bunca dert açtığı için Fang-p'ing'e söylenmeye başladılar; ancak

Fang-p'ing hızla iblislere dönüp onları Yargıç'ın karşısına çıkarmakla korkuttu.
Bunun üzerine sustular ve yarım gün boyu yanı başında yürüdüler. Sonunda bir köye vardılar, iblisler burada Fang-p'ing'i kapısı yarı açık duran bir eve çağırdılar. Fang-p'ing tam içeriye giriyordu ki iblisler onu sırtından hızla ittiler ve ... Fang-p'ing burada küçük bir kız olarak yeniden dünyaya geldi. Üç gün boyunca hiçbir şey yemeden ağlayıp inledi ve sonunda öldü. Ancak ruhu Erh Lang'ı unutmamıştı, bir kez daha bu Tanrı'yı bulmak için yola düştü. Daha pek az yol almıştı ki, önemli birinin maiyetiyle karşılaştı. Adamlardan biri, yollarına çıktığı için Fang-p'ing'i yakalayıp bağladığı gibi efendisinin huzuruna götürdü.
Bir arabaya bindirildi, içeride tüm soyluluğuyla oturan genç, yakışıklı bir adam gördü; bunun bir şans olduğunu düşünerek yüksek bir mandarin sandığı genç adama üzünçlü öyküsünü baştan sona anlattı. Bunun üzerine bağları çözüldü ve genç adamla birlikte yola koyuldular. Ensonu bir yere vardılar, onları orada devlet memurları karşıladı. Genç adam Fang-p'ing'i bu memurlardan birine emanet etti. Fang-p'ing öğrendi ki, bu genç adam Yüce Tanrı'dan başkası değildir; memurlar ise gökler ülkesinin dokuz prensidir, gözetimine bırakıldığı kişi de Erh Lang'ın ta kendisidir. Erh Lang son derece uzun, ak sakallı bir adamdı, hiç de bir Tanrı'nın alışıldık görüntüsüne sahip değildi; öteki prensler gidince Fang-p'ing'i bir mahkeme odasına götürdü. Fang-p'ing içerde babasını ve eski düşmanları Yang'ı gördü, ayrıca değnekçiler

ve diğer görevliler de davada yer alıyordu. Bir süre sonra suçlular kafesler içinde getirildi, bunlar Yargıç, Baş Memur ve Bölge Valisi'ydi.
Hemen ardından yargılama başladı, bu üç yazıklı memur korkudan tir tir titriyordu; kanıtları görüp dinleyen Erh Lang tutuklular hakkındaki kararını bildirdi; her biri işledikleri suçların alçaklığı ve büyüklüğü yüzünden kızartılmaya, haşlanmaya ve daha nice korkunç işkenceye mahkûm edildiler. Fang-p'ing'e gelince, Erh Lang ona babasına bağlılığının ödülü olarak fazladan otuz yıl ömür verdi ve hükmün bir kopyası cebine kondu. Baba oğul birlikte yola çıktılar, çok geçmeden evlerine vardılar; ilkin Fang-p'ing'in bilinci yerine geldi ve uşaklara babasının tabutunu açmalarını buyurdu, tabut açılır açılmaz yaşlı adam da yeniden can buldu. Ama Fang-p'ing cebindeki hüküm kopyasına bakayım dediğinde ne görsün! Yerinde yeller esiyordu.
Yang ailesine gelince, çok geçmeden yoksulluğun pençesine düştüler, bütün toprakları Fang-p'ing'in eline geçti; onları kim satın alırsa hemen kısırlaştılar, hiçbir ürün vermez oldular; ancak Fang-p'ing ile babası mutlu bir ömür sürdü, her ikisi de doksanını aştı.

Görünmez Keşiş

Bay Han, iyi aileden gelme bir beydi; usta bir Taocu keşiş ve büyücü olan Tan ile çok iyi dosttular. Tan, bir gün diğer misafirlerle birlikte otururken, ansızın görünmez oldu. Bay Han bu sanatı öğrenmeye pek heveslendi, ama Tan bütün yalvarıp yakarmalarını geri çevirdi, "Bu gizi kendime saklamak istediğim için değil," dedi, "bu yalnızca bir ilke sorunu. Bunu üstün insana öğretmek doğru olabilir, ama diğerleri böyle bir bilgiyi komşularını yağmalamak için kullanabilirler. Senin böyle bir şey yapacağını düşünmüyorum, yine de hiç ummadığın yollardan ayartılabilirsin." Bütün çabasının boşa gittiğini gören Bay Han büyük bir öfkeye kapıldı ve büyücüyü bir güzel dövmeleri için uşaklarıyla gizlice bir plan yaptı; Tan'ın kendini görünmez kılma gücünü kullanarak kaçmasını önlemek için de evin dışındaki harman öğütülen

taşlığı ince kül tozuyla kaplattı, böylelikle basmakta olduğu yerler hemen görülecek, uşakları da oraya çullanıverecekl erdi. Sonra da Tan'ı kararlaştırdıkları yere götürmek için kandırdı, adamcağız oraya varır varmaz Han'ın uşakları deriden kayışlarla dört bir yandan vurmaya başladılar. Tan hemen görünmez oldu, ancak vuruşları savuşturmak için bir oraya bir buraya sıçradıkça ayak izleri o kadar açık seçik belli oluyordu ki! Adamcağız ensonu oradan kaçıp kurtulana kadar uşaklar vurdular ha vurdular. Bunun üzerine Bay Han evine gitti ve Tan yeniden uşakların karşısında beliriverdi; onlara artık orada daha fazla kalamayacağını, ancak gitmeden önce kendisi için yaptıklarının karşılığı olarak hepsine bir ziyafet çekmek niyetinde olduğunu söyledi. Elini giysisinin koluna daldırıp daldırıp çıkardığı nefis yiyecek ve şarapları masanın üzerine koymaya başladı, bir yandan da, "Oturun, yiyip için, keyfinize bakın," diyordu. Uşaklar söyleneni yaptılar ve birer birer zilzurna oldular, çok geçmeden hepsi sızmıştı; bunun üzerine Tan, onları tek tek topladı ve kol ağzından içeriye tıkıştırdı. Bay Han bu olanı duyunca, Tan'a başka bir numara göstermesi için yalvardı; Tan da duvara bir kent resmi çizdi, eliyle kentin kapısını çalar çalmaz kapı ardına kadar açıldı. Para kesesiyle giysilerini kapıdan içeri koydu, sonra el sallayıp Bay Han'a, "Uğurlar olsun," diyerek içeri girdi. Kapılar arkasından kapandı; Tan artık gözden yitmişti. Daha sonra Ch'ing-chou'da yeniden ortaya çıktığı söylendi; küçük çocuklara, avuçlarına bir çember çizmeyi

ve başka birinin giysisine ya da yüzüne dokunarak bu çemberi dokundukları yere geçirmeyi öğretiyormuş. Çember karşıdakine geçtikten sonra çocukların elinde iz falan kalmıyormuş.

Büyülü Yol

Kuangtung eyaletinde Kuo adında bir âlim yaşardı. Bir akşam, arkadaşının yanından ayrılmış evine dönerken tepeler arasında yolunu yitiriverdi. Kendini sık bir ormanın içinde buldu; bir saattir yönünü şaşırmış öylece dolanıp dururken ansızın tepenin doruğundan gelen kahkaha ve konuşma seslerini işitti. Sesin geldiği yöne doğru gittiğinde gördü ki orada on on iki kişi oturmuş içki içiyorlar. Kuo'yu görür görmez seslendiler: "Yanımıza gel! Aramızda bir kişiye daha yer var; tam zamanında geldin." Bunun üzerine Kuo adamların yanına ilişti. Gördüğü kadarıyla bunların çoğu mürekkep yalamış tiplerdi; evinin yolunu bulmasına yardımcı olmalarını istedi. Ancak içlerinden biri şöyle bağırdı: "Amma da tuhaf adamsın, şu güzelim ayı izlemek dururken ne diye evin yoluyla falan canını sıkıp duruyorsun?" Sonra da Kuo'ya

nefis kokulu koca bir kadeh şarap sundu; Kuo şarabı bir yudumda içti, içlerinden biri bardağını yeniden doldurdu. İçmekte Kuo'nun üstüne yoktu, uzun yürüyüşten dolayı boğazı da iyice kurumuştu, kadehleri üst üste yuvarlamaya başladı. Bundan pek hoşnut olan adamlar da ağız birliği etmişcesine Kuo'nun ne kadar kıyak biri olduğunu söyleyip duruyorlardı. Kuo her tür kuşun ötüşünü taklit edebiliyordu, keyfi de iyice yerine gelince hiç sezdirmeden ansızın bir kırlangıç gibi cıvıldamaya başladı; adamlar bu işe pek şaştılar, "Gecenin köründe böyle ne diye ötüyor ki bu kırlangıç?" dediler. Kuo bu kez sesini guguk kuşuna çevirdi; adamlar duydukları bu sıradışı sesleri tartışadursunlar, o hiçbir şey söylemeden kıs kıs gülüyordu. Bir süre sonra papağan sesini taklit ederek şöyle bağırdı: "Bay Kuo iyice kafayı buldu: En iyisi evine götürün onu." Sonra sesler kesiliverdi, ama çok geçmeden yeni cıvıltılar sardı ortalığı, sonunda seslerin kimden geldiğini anlayan adamlar kahkahaya boğuldular. Dudaklarını büzüp Kuo gibi ötmeye çalıştılarsa da beceremediler; sonra içlerinden biri şöyle dedi: "Bayan Ch'ing'in bizimle olmaması ne kötü: Ağustos ortasında burada yeniden bir araya gelmeliyiz ve siz Bay Kuo, siz de bu toplantımıza katılmalısınız." Kuo geleceğine söz verdi, bunun üzerine adamlardan biri ayağa kalkıp kendilerini böylesine eğlendirdiği için Bay Kuo'ya birkaç cambazlık numarası göstereceklerini söyledi. Hepsi birden ayağa kalktılar ve içlerinden biri ayaklarını sıkıca yere dayadı, bir diğeri adamın omuzlarına çıkıverdi,

üçüncü ikincinin, dördüncü üçüncünün, ta ki artık diğerlerinin üzerine sıçrayamayacağı kadar yüksek bir kule oluşana değin, kalanlar da sanki bir merdivenmiş gibi arkadaşlarının üstüne tırmandılar. Artık en üsttekinin başı nerdeyse bulutlara değecek gibiydi; sonra bu dev sütun yavaş yavaş yere doğru eğildi, ta ki bir yola dönüşünceye kadar. Kuo bir süre büyük bir korku yaşadı, ama sonra bu yola koyulunca evine vardı. Aradan birkaç gün geçince şölenden geriye ne kaldığını görmek için aynı yere gitti; her yer sık çalılıktı, yoldan ise hiç iz yoktu. Ağustosun ortası gelince sözünü tutmak istedi; gelgelelim dostları Kuo'yu oraya gitmemeye ikna ettiler.

Kuyuya Atılan Adam

An-ch'ingli Bay Tai gençken oldukça aksi bir adamdı. Bir gün, kafası şaraptan dumanlı, evine dönerken yolun yamacında Chi adındaki ölmüş kuzenine rastladı; kafayı iyice bulduğundan kuzeninin ölmüş olduğunu unutarak, böyle nereye gittiğini sordu. "Ben zaten gövdesinden ayrılmış bir ruhum," diye karşıladı Chi; "anımsamıyor musun yoksa?" Bu yanıt Tai'yi birazcık tedirgin etti; ama içkinin etkisinden olsa gerek hiç korkmadı ve kuzenine aşağıdaki ölüler ülkesinde neler yapmakta olduğunu sordu. "Yazman olarak görevlendirildim," dedi Chi, "hem de Yüce Kral'ın sarayında." "O zaman başımıza gelecek hayırlı-hayırsız her şeyi biliyor olmalısın," diye ünledi Tai. "Benim işim bu," dedi kuzeni, "biliyorum elbet. Ama elimin altından o kadar çok şey geçiyor ki, benimle ya da ailemle ilgili olmadıkça pek

dikkat etmiyorum doğrusu. Yeri gelmişken, üç gün önce kütükte senin adını gördüm." Tai hemen hakkında ne yazdığını sordu, kuzeni şöyle yanıtladı: "Seni kandırmak doğru olmaz; adın karanlık ve uğursuz bir cehenneme kondu." Bu sözler üzerine Tai hemen ayıldı, büyük bir korkuya kapıldı ve kendine yardımcı olması için kuzenine yalvardı. "Cezanı bağışlatacak bir iyilik yapmaya çalışabilirsin," dedi Chi, "ama günahlarının kaydı nah şu parmağım kalınlığında ve en ödüle değer sevaplardan başka hiçbir şeyin sana yararı dokunmayacaktır. Benim gibi zavallı bir adamın elinden ne gelir ki? Her gün iyi bir davranışta bulunsan bile, gereken toplama ulaşman bir yıldan fazla zaman alır, seninse hiç zamanın kalmadı. Gelgelelim, sen iyisi mi kendine bir çekidüzen ver bundan böyle, belki kurtulmanı sağlayacak bir şey vardır yine de." Tai bu sözleri işitir işitmez oracığa yığılıp kaldı, kuzenine kendine yardım etmesi için yanıp yalvardı; ama kafasını kaldırınca Chi'nin çoktan gitmiş olduğunu gördü; bunun üzerine üzünç içinde evine döndü ve yüreğini arıtıp davranışlarını düzeltmek için uğraşmaya başladı.

O sıralar kapı komşusu, Tai'nin nicedir karısında gözü olduğundan kuşkulanıyordu; yukarıda anlatılan olaydan kısa bir süre sonra, bir gün, tarlaların orada Tai'ye rastlayınca onu kurumuş bir kuyunun başına götürdü. Tai'yi kuyuda su var mı diye eğilip bakmaya ikna etti ve ittiği gibi kuyunun dibine yuvarladı. Kuyu çok derindi ve adam Tai'nin öldüğünden emin oldu; ancak Tai gecenin bir yarısında kendine geldi ve oturduğu yerden

yardım çağırmaya başladı, ama sesini duyan olmadı. Ertesi gün Tai'nin ölmeyip bilincinin de yerine gelmiş olabileceğinden kuşkulanan komşusu kuyunun ağzına gelip içeriye kulak verdi. Tai'nin yardım isteyen çığlıklarını duyunca da aşağıya koca koca kayalar atmaya girişti. Tai kuyunun duvarındaki derin bir oyuğa sığındı ve orada hiç ses çıkarmadan oturdu; ama düşmanı Tai'nin ölmediğini biliyordu ve kuyuyu neredeyse ağzına kadar doldurdu. Oyuğun içi zifiri karanlıktı, sanki Ölüler Ülkesi gibi; yiyip içecek bir şeyler bulma şansı da olmadığından Tai, bütün yaşama umudunu yitirdi. Elleriyle dizlerinin üstünde oyuğun içine doğru ilerlemeye başladı, ama birkaç adım sonra karşısına çıkan su daha fazla ilerlemesini engelledi, o da eski yerine döndü. Önceleri çok acıktı, ancak bir süre sonra açlık duygusu kayboldu. Böyle bir kuyunun dibinde herhangi bir iyi davranış sergilemesinin pek zor olduğunu düşünerek yüksek sesle Buda'ya yakarmakla geçirmeye başladı zamanını. Çok geçmeden suyun üzerinde titreşen ve kuyunun kör karanlığını aydınlatan ılgımlar gördü ve hemen onlara duaya başladı: "Ey ılgımlar, sizin haksızlığa uğrayıp kötülük görmüş insanların hayaletleri olduğunuzu işitmiştim. Artık pek fazla ömrüm kalmadı, kurtulma umudum da yok; yine de içinde bulunduğum durumun iç sıkıcılığını sizinle bir çift laf ederek dağıtmaktan çok memnun olurdum." Bunun üzerine bütün ılgımlar suyun üstünde titreşe titreşe Tai'nin yanına geldiler; aralarında insanın yarı boyunda bir adam da vardı. Nereden geldiğini soran Tai'ye,

“Burası eski bir kömür ocağıdır,” dedi, “ocağın sahibi burada çalışırken kimi mezarları yerinden oynattı; bunun üzerine Bay Lung-fei ocağa bir sel yolladı ve kırk üç işçi boğuldu. Biz o boğulanların hayaletleriyiz.” Ayrıca, Bay Lung-fei hakkında Kent Tanrısı’nın yardımcısı olduğu dışında hiçbir şey bilmediğini, suçsuz işçilerin karayazısına pek üzüldüğü için üç dört günde bir içeri yulaf lapası getirmeyi adet edindiğini söyledi. “Ama şu soğuk su var ya,” diye ekledi, “iliklerimize kadar işliyor, kemiklerimizin başka bir yere gitme şansı da neredeyse yok gibi. Beyim, bir gün buradan kurtulur da yukarıdaki dünyaya dönerseniz, size yalvarıyorum, çürüyen kemiklerimizi çıkarıp güzel bir mezara koyun. Böylece aşağıdaki Ölüler Ülkesi’nde bizim sonsuz minnettarlığımızı kazanırsınız.” Tai kurtulacak olursa istediklerini yapacağına söz verdi; “Ama söylesenize,” diye inledi, “şu durumda yeniden gün ışığını görme umudu besleyebilir miyim?” Sonra ılgımlara dua etmeyi öğretti, onlara çamur parçalarından tespihler yaptı ve hepsi iyice belleyinceye dek Buda dualarını tekrar tekrar okudu. Geceyle gündüzü birbirinden ayıramıyordu; iyice yorgun düşünce uyudu, uyanınca da olduğu yerde dimdik oturdu. Ansızın uzaktan bir lamba ışığı gördü. Hayaletler pek sevindiler, “Bu yemeğimizi getiren Bay Lung-fei,” dediler. Tai’nin de kendilerine eşlik etmesini istediler; sudan dolayı gelemeyeceğini söyleyince de onu suyun üstünde taşımaya başladılar, çünkü su yürünecek gibi değildi. Döne dolana üç dört yüz metre gitmişlerdi ki, ılgımla-

rın Tai'ye kendi başına yürüyebileceğini söylediği bir yere geldiler. Bir kat merdiven çıktılar gibi geldi Tai'ye. Yolun sonunda kendini kol kalınlığında bir mumla aydınlanan bir evin önünde buldu. Nicedir ateş ışığı görmediği için pek sevindi ve içeriye girdi; orada, giydiği şapka ve giysiden bir âlim olduğu anlaşılan, başköşeye oturmuş yaşlı bir adam görünce saygısından dolayı daha fazla ilerlemedi. Ancak yaşlı adam Tai'yi görmüştü, ona yaşayan birinin nasıl olup da buraya gelebildiğini sordu. Tai adamın ayaklarına kapanıp başından geçenleri anlattı; bunun üzerine yaşlı adam "Benim küçük torunum!" diye ünledi. Tai'ye yerden kalkmasını buyurdu ve oturacak bir yer gösterdi; adının Tai Ch'ien olduğunu, ama Lung-fei olarak tanındığını açıkladı. Ayrıca geçmiş günlerde T'ang adında ciğeri beş para etmez bir torununun bir avuç alçakla birlik olduğunu mezarı yakınında bir kuyu açtıklarını, bitimsiz gecesinin erincini bozduklarını, bunun üzerine orayı tuzlu suyla doldurduğunu ve onları boğduğunu anlattı. Sonra da ailesinin şimdiki halinden haber sordu.

T'ang, beş kardeşten en büyüğünün oğluydu, Tai de aynı soydan geliyordu; yörenin sözü geçen beylerinden biri, aile mezarlığının yakınında bir ocak açsın diye T'ang'a rüşvet vermişti. Kardeşleri bu işe karışmayı istememişlerdi. Zamanla ocaktaki su yükselmiş ve tüm işçileri boğmuştu; bunun üzerine ölenlerin yakınları tazminat talep etmeye başlamış, T'ang ile işbirlikçi arkadaşı büyük bir yoksulluğa düşmüş, T'ang'ın soyundan gelenler

perişan olmuştu. Tai, T'ang'ın kardeşlerinden birinin oğluydu, büyüklerinden işittiği bu öyküyü yaşlı adama aktardı. "Böyle soylarına yakışmaz bir ataları olup da nasıl bahtsız olmasınlar?" diye ünledi yaşlı adam, "Ama sen buraya geldiğine göre çalışmalarını asla savsaklamamış olsan gerek." Yaşlı adam Tai'ye yiyecek ve şarap sundu, önüne eskil biçemde yazılmış bir denemeler toplamı koydu ve bunun üzerinde büyük bir özenle çalışmasını buyurdu. Ayrıca Tai'ye yazı kurması için kimi izlekler verdi ve sanki özel hocasıymış gibi yazdığı denemeleri düzeltti. Mum asla koku vermeden ve hiç eksilmeden odada sürekli yanıyordu. Tai yorulunca uyumaya gitti, hâlâ günü geceden ayıramıyordu. Yaşlı adam ara sıra dışarı çıkıyor, torununun isteklerini yerine getirmesi için evde bir oğlan çocuğu bırakıyordu. Böylece birkaç yıl geçip gitti, ama Tai başını ağrıtacak hiçbir dertle karşılaşmadı. İçinde yüz deneme olan toplamdan başka kitabı yoktu, bu kitabı dört bin kezden fazla okudu. Bir gün yaşlı adam Tai'ye şöyle dedi: "Cezan neredeyse sona ermek üzere, yakında yeryüzüne dönebileceksin. Mezarım kömür ocağının hemen yanında ve iğrenç atsinekleri kemiklerimin üzerinde dolaşıyor. Onları Tungyüan'a taşımayı unutma!" Tai bunu yapacağına söz verdi; sonra yaşlı adam bütün hayaletleri bir araya topladı ve Tai'yi onu buldukları yere geri götürmelerini buyurdu. Tek tek başlarını eğerek selam verdiler ve Tai'ye kendilerini de unutmaması için yalvardılar; Tai ise oradan nasıl kurtulabileceğini tahmin etmeye çalışıyordu.

Kaybolduğunda ailesi Tai'yi her yerde arayıp durmuş, anası bu durumu devlet görevlilerine de bildirmişti; bunun üzerine çok sayıda adam suçlanmış, ama kimse kayıp adamın izini bulamamıştı. Aradan üç dört yıl geçti ve bölge yargıcı değişti; bunun sonucunda araştırmalar iyice tavsadı ve durumundan hiç de memnun olmayan Tai'nin karısı başka bir kocaya vardı. Bunun hemen ardından yörede oturanlardan biri eski kuyuyu onarmaya girişti ve kuyunun dibindeki oyukta Tai'nin gövdesini buldu. Dokununca Tai'nin ölmediğini anladı ve hemen ailesine haber saldı. Tai evine götürüldü; ertesi gün öyküsünü anlatacak kadar kendine gelmişti.
Tai'nin kuyunun dibinde geçirdiği süre içinde, onu aşağıya iten komşusu karısını bir gün öldüresiye dövmüştü; bunun üzerine adamın kayınpederinin açtığı dava nedeniyle bir yıldan fazladır hapisteydi, o sıra davayla ilgili araştırma da sürüyordu. Salıverildiğinde nerdeyse bir kemik torbasına dönmüştü; Tai'nin yaşadığını işitince büyük bir korkuya kapıldı ve oradan kaçıp gitti. Ailesi dava açması için Tai'yi ikna etmeye çalıştı, ama Tai başına gelenlerin kendi kötü davranışlarından kaynaklanan bir ceza olduğunu, komşusuyla bir alıp veremediğinin olmadığını belirterek buna yanaşmadı. Bunun üzerine komşusu evine geri dönmeyi göze alabildi. Kuyudaki su kurutulunca, Tai aşağı inip kemikleri toplayacak adamlar tuttu; kemikleri tabutlara yerleştirdi ve hepsini aynı yere gömdü. Sonra aile soykütüğünden Bay Lung-fei'nin adını buldu ve mezarına nice güzel şey sunmaya

girişti. Bir süre sonra Yazın Rektörü bu alışılmadık öyküyü işitti ve Tai'nin kurduğu yazıları görüp pek beğendi; daha sonra Tai sınavlarını başarıyla geçti ve ustalık derecesini alarak evine geri döndü. Bay Lung-fei'nin Tung-yüan'a gömülmesini sağladı ve ilkyaz geldikçe mezarını ziyaret etmeyi hiç aksatmadı.

Para Irmağı

Ünlü bir beyin uşağı, bir gün efendisinin bahçesindeyken akıp giden bir para ırmağı gördü. Irmak yaklaşık bir metre enindeydi, derinliği de bir o kadar vardı. Çabucak ırmaktan iki avuç dolusu alıverdi. Sonra, geri kalanını da toplamak için kendini ırmağa bıraktı, ama ayağa kalktığında gördü ki bütün ırmak altından akıp gitmiş. Kendine de kala kala o ilk iki avuç dolusu para kalmış.

"Ah!" diyor yorumcu burada, "Para sürekli dolaşımda olan bir şeydir, kimse üstüne yatıp da hepsini kendine saklayamaz."

Doğaüstü Bir Eş

Ch'ang-shan'da bir Bay Chao vardı; T'ai adında bir ailenin yanında kalıyordu. İyice zayıf düşüp sayrılanmış, neredeyse ölümün eşiğine gelmişti. Bir gün birazcık hava alsın diye Bay Chao'yu sundurmaya çıkardılar; azıcık kestirip de uyandığında ne görsün! Yanı başında güzeller güzeli bir kız duruyor. "Senin eşin olacağım," dedi kız. Bunun üzerine kendisi gibi zavallı bir adamın böyle bir talih ummadığını söyledi; ölüm döşeğinde yatarken bir eşin sunacaklarından pek de yararlanamayacağını ekledi. Kız onu sağaltabileceğini söyledi; ama bu konuda çokça kuşkulu olduğunu belirtti adamcağız; "Hatta," dedi, "elinde iyi bir reçete olsa bile gereken şeyleri sağlayacak param yok." "Seni sağaltmak için ilaca gereksinimim yok," diye karşıladı kız; sonra eliyle sırtını ve yanlarını ovmaya başladı, kızın

eli bir ateş topu gibiydi. Bay Chao çok geçmeden kendini daha iyi hissetti; dualarında her zaman anabilmek için genç kızın adını öğrenmek istedi. "Ben bir ruhum," dedi kız, "ve senin, Han hanedanı zamanında Ch'u Sui-liang adıyla yaşarken, aileme çok yardımın dokundu. Sevecenliğin yüreğime işledi, işte şimdi, onca aradıktan sonra seni buldum ve yaptıklarının karşılığını ödemek istiyorum."
Chao, içinde bulunduğu sefil durumdan çok utandı ve küçük kirli odasının genç kızın giysisini kirleteceği kaygısını duydu. Ama kız odasını görmek isteyince birlikte içeri girdiler; içeride ne oturacak bir iskemle vardı, ne de yiyecek bir lokma ekmek. "Bütün bunlara katlanabilirsin belki," dedi Chao, "ama görüyorsun, kilerim tamtakır ve bir eşe gereken hiçbir şey yok burada." "Böyle şeylere canını sıkma sen," dedi kız; Chao bir anda pahalı kumaşlarla kaplanmış bir sedir buldu karşısında, duvarlar gümüş benekli bir kağıtla kaplandı, masa ve iskemleler belirdi, masa cins cins şarapla, nefis yiyeceklerle doluydu. Bunun üzerine hoşça vakit geçirmeye, bir karı koca yaşamı sürmeye başladılar. Nice insan bu tuhaf durumu görmeye geldi; genç kız konukları büyük bir içtenlikle karşıladı, yeri geldiğinde akşam yemeği için dışarıya çıkan Bay Chao'ya hep eşlik etti. Bir gün konuklar arasında genç bir yeni mezun vardı, oğlan töre tanımazın tekiydi, kız bu durumu çabucak anladı. Önce oğlana pek çok kötü sanla seslendi, sonra da başına öyle bir vurdu ki oğlanın başı camdan dışarı uçuverdi,

gövdesiyse oracıkta oturuyordu hâlâ. Oğlan öylece oraya sıkışıp kalmış, hiçbir yere kıpırdayamıyordu; öteki konuklar aracılık edip ricada bulundular da öyle serbest kalabildi. Bir süre sonra konukların sayısı iyice arttı. Kız onları görmek istemezse bütün öfkelerini kocasına yöneltiyorlardı. Ensonu, Tuan-yang şöleninde kimi dostlarıyla oturmuş içerlerken içeriye beyaz bir tavşan dalıverdi, bunun üzerine kız yerinden fırladı, "Sağaltıcı benim için geldi," dedi, sonra dönüp tavşana seslendi: "Git gideceğin yere: Seni izleyeceğim." Tavşan çıkıp gitti, kız oradakilere bir merdiven getirmelerini ve arka bahçedeki yüksek bir ağaca yaslamalarını söyledi; merdivenin boyu ağacın tepesini geçmeliydi. Merdivene önce genç kız çıktı, hemen ardından da Chao; sonra kız kendilerine katılmak isteyenler varsa ellerini çabuk tutmaları gerektiğini belirtti. Evdeki bir hizmetçi çocuktan başka kimse bu işe yürek yetiremedi; oğlan da Chao'nun ardına düştü. Böylece çıktılar, çıktılar, çıktılar, ta bulutların arasına girip gözden kayboluncaya kadar. Ancak aşağıda kalanlar gelip de merdivene baktıklarında bunun kaplaması sökülmüş eski bir kapı çerçevesi olduğunu gördüler; Bay Chao'nun odasına döndüklerinde orayı eskiden olduğunca kirli, dökük ve eşyasız buldular. Bunun üzerine hizmetçi çocuk geri gelince ondan her şeyi öğrenmeye karar verdiler, ama çocuk asla geri dönmedi.

Konuk Kaplan

Min-chou'dan Kung adında genç bir adam, Hsingan'daki sınava giderken bir handa mola verdi. Biraz şarap ısmarladı.

Tam o sıra içeri çok uzun boylu ve soylu görünüşlü bir yabancı girdi; Kung'un yanına oturup onunla söyleşmeye başladı. Kung ona bir bardak şarap sundu, yabancı geri çevirmedi; adının Miao olduğunu söyledi. Gelgelelim sert, kaba bir adamdı, bu yüzden Kung, şarap bittiğinde yenisini ısmarlamadı.

O zaman Miao, Kung'un onun ne kadar sıkı bir içici olduğunu takdir edemediğini gördü, kalkıp pazara biraz şarap almaya gitti; çok geçmeden de ağzına kadar dolu kocaman bir testiyle geri döndü. Kung sunulan şarabı geri çevirdi; ama Miao onu razı etmek için omzunu öyle bir sıktı ki, Kung birkaç bardak daha içmek zorunda kal-

dı; Miao da sanki çorba içermiş gibi hızla gövdeye indiriyordu şarabı. Ensonu, "İnsanları ağırlayıp eğlendirmeyi pek beceremem," diye ünledi Miao, "benimle içmeyi sürdürürsen sevinirim, ama dilersen gidebilirsin de." Bunun üzerine Kung ötesini berisini toplayıp oradan ayrıldı; ama daha birkaç mil gitmişti ki atı sayrılanıp yolun ortasına yığılıverdi. Orada, ağır yükleriyle birlikte ne yapması gerektiğini düşünüp dururken Bay Miao çıkıp gelmesin mi! Olup biteni öğrenir öğrenmez kürkünü çıkarıp uşağına verdi ve atı sırtladığı gibi en yakındaki hana taşıdı, bu da yaklaşık altı yedi mil demekti. Oraya varınca hayvancağızı ahıra bıraktı, çok geçmeden Kung ile kendi uşakları da hana vardı. Kung Bay Miao'nun yaptığı sıradışı şeyden dolayı iyice şaşkınlığa uğramıştı; onun bir üstün-insan olduğuna karar verip adama büyük bir saygıyla davranmaya başladı, dinlenip canlanmalarını sağlamak için şarap ve yemek ısmarladı. "Benim iştahım," diye belirtti Miao, "senin kolayca doyuramayacağın türdendir. Haydi, şaraptan şaşmayalım." Böylece bir testi daha bitirdiler, sonra Miao kalkıp, "Atının iyileşmesi için biraz zaman gerek; seni bekleyemeyeceğim," diyerek Kung'u esenledi ve çekip gitti.

Sınavdan sonra birkaç arkadaşı Kung'u, Çiçekli Tepe'de yapacakları kır gezintisine çağırdı. Hep birlikte oturmuş yiyip içip eğleniyorlardı ki, o da ne, Bay Miao çıkıp gelmesin mi! Bir elinde kocaman bir testi vardı, diğerinde semiz bir but. Bunları oturanların önüne bıraktı. "Siz beyefen-

dilerin buraya geldiğini işitince," dedi, "ardınıza takılayım dedim, bir atın kuyruğuna yapışan sinek gibi." Kung'la arkadaşları ayağa kalkıp onu göreneklere uygun biçimde selamladılar, sonra da karışık düzende oturdular. Zaman geçip de şarabın elden ele dolaştığı sıra içlerinden biri, karşılıklı koşuk düzmeyi önerdi; bunun üzerine, "Böyle içip durmaktan fazlasıyla keyif alıyoruz; rahatımızı bozmanın ne gereği var?" diye ünledi Miao. Gelgelelim diğerleri ona kulak asmadılar ve başarısız kalanın ceza olarak koca bir bardak şarap içmesinde karar kıldılar. "Onun yerine cezayı ölüm yapalım," dedi Miao; ötekiler gülerek bunun, böyle önemsiz bir şey için çok ağır bir ceza olduğu karşılığını verdiler; o zaman Miao, ölüm cezası verilmese bile, kendisi gibi sert bir adamın da yarışmaya katılabileceğini söyledi. Sıranın en başında oturan Bay Chin başladı:

"*Tepenin doruğunda bakış varıyor uçsuz bucaksıza,*"

Bunun üzerine Miao hemen sürdürdü şiiri:

"*Kırılmış vazonun üstünde kılıç kıpkızıl parlamakta.*"

Sonraki bey uzunca bir süre düşündü. O sıra Miao da kendine bardak bardak şarap doldurmayı sürdürdü; bir süre sonra herkes koşuğa katkıda bulunmuştu, ama bunlar öyle baştan savma dizelerdi ki, Miao bağırdı: "Hadi canım! Bunlar için cezalandırılmayacaksak en iyisi bir daha bu işe hiç kalkışmayalım."

Kimse buna aldırmayınca Miao daha fazla dayanamadı; tepelerle koyaklar yankılanana dek bir

ejder gibi kükredi. Sonra elleriyle dizlerinin üzerine çöküp bir aslan gibi sıçradı. Bu durum ozanları iyice şaşkınlığa uğrattı ve artık dizeler düzmeye son verdiler. Şarap defalarca elden ele dolaşmıştı, her biri az çok çakırkeyif, son sınavda yazdıkları koşukları yinelemeye başladılar, bir yandan da karşılıklı birbirlerini övüp duruyorlardı. Bu Miao'yu o kadar usandırdı ki Kung'u taş-makas-kağıt oyunu oynamak için yanına çekti; ama herkes vız vız konuşmayı sürdürünce dayanamayıp bağırdı: "Şu saçmalıklarınızı kesin artık, bunları karılarınıza saklayın siz, arkadaşlarınıza değil." Ötekiler hem çok utandılar hem de Miao'nun kabalığına iyice öfkelendiler ve bunun üzerine koşukları daha yüksek sesle yinelemeye giriştiler.

Bunun üzerine Miao, öfke içinde yere atladı ve kükreyerek bir kaplana dönüştü, hemen oradakilerin üzerine atıldı: Kung ile Bay Chin dışında herkesi öldürdü. Sonra da kükreyerek kaçıp gitti. Böylece Bay Chin ustalık derecesini almayı başarmıştı. Chin, üç yıl sonra yeniden Çiçekli Tepe'ye uğradığında Bay Chi'ye rastladı. O, kaplanın öldürdüğü beyefendilerden biriydi. Chin büyük bir korku içinde oradan sıvışmaya çalışırken Chi, atının gemini tuttu ve gitmesine izin vermedi. Bunun üzerine Chin atından indi ve ne olduğunu sordu. Chi şöyle karşılık verdi: "Ben artık Miao'nun kölesiyim ve onun için deli gibi çalışmak zorundayım. Beni salıvermeden önce başka birini öldürmesi gerekiyor. Bunun için üç gün sonra kaplanın Ts'ang-lung tepesinin

eteğinde, bilgin kaftanı ve başlığı olan bir adamı yemesi gerek. O gün oraya birkaç beyefendi getirip eski dostuna yardım eder misin?" Chin hiçbir şey söyleyemeyecek kadar ürküye kapılmıştı, ama bunu yapacağına söz verip evinin yolunu tuttu. Sonradan bu konuyu yeniden gözden geçirdi ve bunun bir tuzak olduğunu düşünerek sözünden dönmeye, arkadaşını kaplanın iblisi olarak bırakmaya karar verdi. Ancak bu öyküyü akrabası olan Bay Chiang'a da anlatmış bulundu. Bay Chiang bölgedeki bilginlerden biriydi. Bu beyefendi de, Yu adındaki başka bir bilgine kin besler dururdu; sınavdan onunla aynı dereceyi almıştı. Chiang onu ortadan kaldırmaya karar verdi. Böylece Yu'ya, o gün söz konusu yere birlikte gitmeyi teklif etti ve kendisinin oraya, giysilerini giymeden geleceğini söyledi.

Yu bunun nedenini anlayamadı; ama sözleştikleri yere vardığında orada kendisini her türden şarap ve yemeğin hazır beklediğini gördü. Tam o gün, Chiang ailesinin dostu olan Vali de tepeye gelmişti. Chiang'ın aşağıda bir yerlerde bulunduğunu duyunca birini gönderip Chiang'ı yanına çağırttı. Chiang, Vali'nin yanına giysisiz çıkmayı göze alamadı ve Yu'nun giysisiyle başlığını ödünç aldı; ama onları giyer giymez kaplanın saldırısına uğradı. Şimdi kaplanın ağzında taşıdığı Chiang'tan başkası değildi.

Chao-ch'eng Kaplanı

Chao-ch'eng'de yaşlı bir kadın yaşıyordu; yetmişin üzerindeydi ve yalnızca tek bir oğlu vardı. Bir gün tepelere giden oğlunu bir kaplan yedi, bunun üzerine anası öyle bir acı duydu ki, yaşamak bile istemez oldu. Gözü yaşlı, ah ederek koşup öyküsünü bölge yargıcına anlattı; adam güldü ve kadına "Bir kaplan için dava açılabileceğini nasıl düşünürsün?" diye sordu.
Ama yaşlı kadın avuntu bulamadı, ensonu yargıcın sabrı taştı ve kadına çekip gitmesini buyurdu. Gelgelelim kadın buna aldırmadı bile; yargıç kadının ilerlemiş yaşına saygı duyduğu ve daha sert önlemlere başvurmak istemediği için kaplanı tutuklatacağı konusunda söz verdi. Yine de kadın, gözü önünde tutuklama buyruğu çıkarılmadan gitmeyeceğini bildirdi; bunun üzerine yargıç, ne yapacağını bilmez bir halde, yanındaki görevli-

lerden hangisinin bu işi üstleneceğini sordu. İçlerinden biri, içip içip iyice kafayı bulmuş görünen Li-Neng, öne çıktı ve bu işi kendisinin yapacağını söyledi.
Hemen oracıkta tutuklama buyruğu yazıldı ve yaşlı kadın da çekip gitti. Dostumuz Li-Neng, ayıldığında yaptığından pişmanlık duydu; ama bütün bunların, yalnızca efendisinin yaşlı kadının ısrarlarından kurtulmak için çevirdiği bir dümen olduğunu düşünerek kaygılanmayı bıraktı; yazılı buyruğu, sanki tutuklama yapılmış gibi yetkili yere verdi. "Böyle olmaz," diye ünledi yargıç, "Bu işi yapabileceğini söyledin, seni bu işten bağışlayamam." Li-Neng aklını yitirecek gibi oldu, bir çözüm yolu bulmaya çalıştı, bölgedeki avcıları görevlendirmesine izin verilmesi için yalvardı. İsteği kabul edildi; bunun üzerine avcıları bir araya toplayıp kaplanı yakalamak umuduyla tepelerin arasında günler geceler geçirmeye başladı, böylelikle görevini yerine getirdiğini göstermiş olacaktı.
Aradan bir ay geçti, bu süre içinde görevini yerine getiremediği için yediği değneklerin sayısı da birkaç yüzü aşmıştı. Ensonu umutsuzluk içinde kentin doğu ucundaki Ch'eng-huang tapınağına sığındı, dizlerinin üstüne çöküp yakardı, ağladı, yakardı, ağladı. Bir süre sonra içeri bir kaplan girdi, büyük bir korkuya kapılan Li-Neng canlı canlı kaplanın midesine ineceğini düşündü. Ama kaplan hiçbir şeye aldırış etmeden tapınağın girişine çöküp oturdu. Bunun üzerine Li-Neng hayvana şöyle seslendi: "Ey kaplan, o yaşlı kadının

oğlunu öldüren sen isen izin ver seni bağlayayım." Sonra cebinden bir ip çıkarıp hayvanın boynuna attı. Kaplan kulaklarını sarkıtıp bağlanmaya göz yumdu ve yargıcın huzuruna kadar Li-Neng'in ardı sıra yürüdü. Yargıç kaplana sordu: "Yaşlı kadının oğlunu sen mi yedin?" Kaplan başını salladı. Bunun üzerine yargıç şunları söyledi: "Katillerin ölümle cezalandırılması her zaman yasa olmuştur. Ayrıca, bu yaşlı kadının yalnızca tek oğlu vardı ve onu öldürerek kadından son yıllarındaki biricik desteğini de almış oldun. Ama artık sen ona bir oğul olursan suçun bağışlanacaktır." Kaplan yine başını salladı, bunun üzerine yargıç kaplanın salıverilmesini buyurdu; yaşlı kadın buna son derece öfkelendi, kaplanın oğlunu yok etmesinin karşılığını canıyla ödemesi gerektiğini düşünüyordu. Gelgelelim, ertesi sabah kulübesinin kapısını açtığında orada ölü bir geyiğin yattığını gördü; yaşlı kadın geyiğin etiyle derisini satarak kendine yiyecek alabildi. O günden sonra bu durmaksızın yinelendi, kaplan kimileyin kadına para ve mücevher bile getiriyordu, böylece kadın iyice varsıl biri oldu, ona kendi oğlunun yapabileceğinden çok daha iyi bakılıyordu.

Bundan ötürü kadın da kaplana pek iyi davranmaya başladı; kaplan sık sık gelip sundurmada uyuyor, orada kimileyin bütün bir günü geçiriyor, ne insanlara ne de hayvanlara korku salıyordu. Birkaç yıl sonra yaşlı kadın öldü, bunun üzerine kaplan içeri girip acıyla kükredi. Neyse ki yaşlı kadın biriktirdiği paralar sayesinde görkemli bir törenle gömülebilecekti. Akrabaları mezarın çevresin-

de bekleşirlerken ortaya bir kaplan fırlayıverdi, hepsinin korku içinde kaçışmasına yol açtı. Ama kaplanın tek yaptığı toprak yığınına gitmek oldu ve gök gürlemesi gibi bir kükreyiş saldıktan sonra yeniden gözden kayboldu. Bunun üzerine o yörenin insanları Sadık Kaplan'ın onuruna bir tapınak kurdular, tapınak o gün bu gündür ayakta.

Kurt Düşü

Bay Pai, Chih-li'nin yerlisiydi; en büyük oğlunun adı da Chia'ydı. Bu oğul yaklaşık iki yıldır güneyde yargıç olarak görev yapmaktaydı; ancak aradaki uzaklık çok fazla olduğundan, ailesi ondan hiçbir haber alamamıştı.

Bir gün, uzaktan akraba oldukları Ting adında birini eve çağırdılar; bu beyefendiyi nicedir görmemiş olan Bay Pai ona çok candan davrandı. Ting, Ölüler Ülkesi Yargıcı tarafından zaman zaman yeryüzünde tutuklamalar yapmakla görevlendirilen kişilerden biriydi; Bay Pai sohbet sırasında Ting'e, aşağıdaki Ölüler Ülkesi hakkında sorular sordu.

Ting ona pek çok şey anlattı, ama Pai'nin yüzünde bunlara pek inanmadığını gösteren bir gülümseme vardı. Birkaç gün sonra, tam biraz kestirmek

için uzanacağı sıra, Ting eve geldi ve bir gezintiye çıkmayı önerdi.

Bunun üzerine dışarı çıktılar ve bir süre sonra kente vardılar. "Burada," dedi Ting bir kapıyı göstererek, "senin yeğenin yaşıyor." Sözünü ettiği, Bay Pai'nin ablasının Honan'da yargıçlık yapan oğlu idi. Pai bu savın doğruluğu konusunda kuşku gösterince Ting onu içeri soktu, o da ne! Orada yeğeni resmi giysilerine bürünmüş, makamında oturmaktaydı. Çevresinde nöbetçiler olduğundan yanına yaklaşmak olanaksızdı; ancak Ting, oğlunun evinin de fazla uzakta olmadığını belirtip onu da görmeyi isteyip istemediğini sordu. Pai bunu kabul edince büyük bir yapıya gelene dek yürüdüler, Ting, "İşte burası!" dedi. Gelgelelim girişte vahşi bir kurt vardı ve Bay Pai içeri girmeye korktu. Ting ise ısrar etti ve birlikte içeri girdiklerinde kimi ayakta duran kimi uzanmış uyuyan bütün görevlilerin kurt olduklarını gördüler. Yol, ağarmış kemiklerle doluydu ve Bay Pai büyük bir korkuya kapılmaya başladı; ama Ting hep yanındaydı. Sonunda başlarına bir şey gelmeden eve vardılar. Pai'nin oğlu Chia da tam o sıra ortaya çıkıverdi ve Ting'in yanında babasını görünce çok sevindi.

Konuklarına oturacak yer gösterip, uşaklara yiyecek içecek getirmelerini buyurdu. Bunun üzerine kocaman bir kurt, ağzında ölü bir adamın gövdesiyle geldi ve onu konukların önüne bıraktı. Korku içinde ayağa fırlayan Bay Pai, oğluna bunun ne demeye geldiğini sordu. "Yalnızca seni canlandırıp güç verecek bir şeyler, baba," diye

yanıtladı Chia; ama bu Bay Pai'nin heyecanını yatıştırmadı, telaş içinde geriye kaçtı, ama kurtlar çoktan yolu kapamıştı bile.

Tam ne yapacağını bilmez bir haldeyken hayvanlar korku içinde kaçışmaya başladı; kimi sedirlerin altına sığındı, kimi masalarla iskemlelerin. Bay Pai, "Bunun nedeni ne ola ki?" diye düşünürken içeri altın zırhlı iki savaşçı girdi, sert bakışlarını Chia'ya çevirdiler, sonra kara bir urgan çıkarıp elini ayağını bağlamaya giriştiler. Chia savaşçıların önüne yığılıverdi, düşer düşmez de sipsivri dişli bir kaplana dönüştü; savaşçılardan biri ışıl ışıl kılıcını çekip kafasını koparmaya yeltendi, "Dur, daha zamanı gelmedi!" diye bağırdı öbürü, "Bu, gelecek yılın dördüncü ayında olacak. Yalnızca dişlerini sökeceğiz şimdi."

Ve ardından kocaman bir tokmak çıkardı; birkaç vuruşla hayvanın dişlerini yere döküverdi: Kaplanın acı içinde kükreyişini görmeliydiniz, neredeyse koca koca tepeleri yerinden oynatıyordu, korkudan aklı başından uçmuştu Bay Pai'nin – sıçrayıp uyanıverdi. Bir düş gördüğünü anladı ve hemen Ting'i evine buyur etmek için birilerini gönderdi; ama Ting bağışlanma dileyerek daveti geri çevirdi.

Düşünde gördüklerinin anlamını çözmeye çalışan Bay Pai, bu kez küçük oğluyla Chia'ya uyarı ve öğüt dolu bir mektup gönderdi; Pai'nin oğlu ağabeyinin yanına vardığı zaman bir de ne görsün? Chia'nın bütün ön dişleri dökülmüştü; söylediğine göre kafası iyiyken attan düşmüştü.

Kardeşi, "Ne gün düştün?" diye sordu, anladılar

ki Chia, babasının düş gördüğü gün attan düşmüştü. Kardeşi bundan dolayı büyük bir şaşkınlığa uğradı ve babasının gönderdiği mektubu okusun diye ağabeyine verdi. Chia'nın rengi uçuverdi, ama hemen kendini toparlayıp kardeşine, "Attan düşmemin babamın düşüyle çakışmasında bunca şaşacak ne var ki?" diye sordu.

Çok geçmeden terfi listesinde kendini en başa koysunlar diye üstlerine rüşvet dağıtma işine dalınca da tüm bu olup biteni unuttu; Chia'nın buyruğu altındaki görevlilerin acımasız kişiler olduklarını, başkalarından armağanlar aldıklarını, yetkilerini istedikleri kişiler için kullandıklarını, böylelikle kopmaz bir yolsuzluk ağı kurduklarını gören kardeşi koşup ağabeyini buldu ve gözyaşları içinde bunların açgözlülüğüne ket vurması için yalvardı. "Kardeşim," dedi Chia, "senin ömrün küçücük bir köyde geçti; devlet işlerinin nasıl yürüdüğünü bilmiyorsun. Bizim rütbemizi yükselten de alçaltan da üstlerimizin istencidir, yoksa halkın sesi değil. Dolayısıyla ancak üstlerini hoşnut kılan kişi başarıya erer; oysa halkın isteklerini göz önüne alan kişinin üstlerini hoşnut kılma şansı yoktur." Chia'nın kardeşi, öğüdünün kulak ardı edildiğini anladı; bunun üzerine eve döndü ve babasına olup biten her şeyi anlattı. Bunlar yaşlı adama pek dokundu, ama yapabileceği hiçbir şey yoktu, o da kendini yoksullara yardım etmeye adadı; suçlarının karşılığını yalnızca oğlu ödesin, yapılan bu iyilikler sayesinde suçsuz karısı ile çocukları acı çekmekten kurtulsun diye her gün tanrılara yakardı. Ertesi

yıl, Chia'nın Mülki İşler Meclisi'nde bir göreve önerildiği duyuldu; dostları, bu mutlu olay için kutlamalarını sunmak üzere babasının kapısına yığıldılar.
Ama yaşlı adam iç geçirdi, konuk ağırlayamayacak kadar rahatsız olduğunu öne sürerek yatağına döndü.
Çok geçmeden yeni bir haber geldi, Chia evine dönerken uğrularla karşılaşmış, adamlarıyla birlikte öldürülmüştü.
O zaman babası yatağından doğrulup şöyle dedi: "Doğrusu tanrılar yakarılarımı karşılıksız bırakmadı, oğlumun günahlarını yalnızca ona ödettiler." Hemen tütsü yakıp şükretmeye girişti. Kimi dostları yaşlı adamı, gelen haberin doğru olmayabileceğine inandırmaya çalıştılar; ama Pai'nin haberin doğruluğundan kuşkusu yoktu ve bir an önce oğlunun mezarını hazırlama derdindeydi.
Gelgelelim Chia henüz ölmemişti. Uğursuz dördüncü ayda yolculuğuna başlamış ve uğrularla karşılaşmıştı; onlara bütün parasını, değerli eşyalarını sundu, ama uğrular şöyle haykırdılar: "Buraya yüzlerce kurbanın uğradığı büyük haksızlıkların öcünü almaya geldik; yalnızca *paranı* mı istediğimizi sanıyorsun?" Sonra Chia'nın ve kötü kalpli yardımcısının, ensonu da Chia'nın yüzkarası buyruklarını yerine getirmede hiç duraksamayan, şimdi de kente giderken ona eşlik eden uşaklarının kafasını kestiler. Ardından ele geçirdiklerini paylaştılar ve hızla savuşup gittiler.
Chia'nın ruhu bir süre gövdesinin yanında kaldı,

ta ki oradan geçen yüksek bir mandarin yerdeki ölünün kim olduğunu soruncaya dek.
Uşaklarından biri onun falanca yerde yargıçlık yaptığını, adının da Pai olduğunu söyledi. "Ne!" dedi mandarin, "Bu, yaşlı Bay Pai'nin oğlu mu? Bir baba için oğlunun acısını görmek ne kadar kötü. Kafasını yerine koyun!" Bunun üzerine adamlardan biri atından inip Chia'nın kafasını yeniden omuzlarının üzerine yerleştirmeye girişti, ama yaptığı iş mandarinin sözleriyle yarıda kaldı: "Kavrayışı eğri kişinin gövdesi de doğru olamaz: Kafasını ters yerleştirin."
Chia'nın ruhu yavaş yavaş gövdesine döndü; karısıyla çocukları cesedi almaya geldiklerinde onun hâlâ soluk aldığını gördüler. Eve taşıdıkları Chia'yı, yutabileceği türden yiyeceklerle beslediler; ev oldukça sapa bir yerdeydi, bu yüzden Chia'nın kendini topladığında bile yolculuğunu sürdürmesi olanaksızdı. Babası işin aslını öğrenene kadar yaklaşık altı ay geçti; Bay Pai hemen küçük oğlunu ağabeyini eve getirmesi için yola saldı. Chia gerçekten de yaşama dönmüştü, gelgelelim görebilmek için sırtını dönmesi gerekiyordu, bu yüzden bir insandan çok hilkat garibesi gibi görüldü hep. Sonuç olarak; Pai'nin düşünde, etrafında görevlilerle otururken gördüğü yeğeni İmparatorluk Denetçiliği'ne atandı ve düşün bütün ayrıntıları böylelikle garip bir biçimde gerçekleşti.

Öç Almak

Hsiang Kao, nam-ı diğer Ch'u-tan, T'ai-yüan'da doğup büyümüştü ve üvey kardeşi Shêng'e derinden bağlıydı. Shêng de, Po-ssú adında genç bir hanıma umutsuzca gönül vermişti; kız da Shêng'i çok seviyordu, ama anası kızına karşılık çok fazla para istiyordu. O sıra varsıl bir genç olan Chuang, kızı kendine almaya karar verdi ve onu bir odalık olarak satın almayı önerdi. "Olmaz, olmaz," dedi Po-ssú anasına, "Chuang'ın odalığı olacağıma Shêng'in karısı olurum, daha iyi." Anası buna razı oldu ve ilk karısını daha yakınlarda toprağa vermiş olan Shêng'e haber saldı; Shêng çok sevindi ve kızı evine almak için hazırlıklara başladı. Chuang bunu işitince Po-ssú'yü almasına engel olduğu için Shêng'e büyük bir hınç duydu; bir gün yolda Shêng'le karşılaşınca üstüne vardı, ağzına geleni sövüp saydı. Shêng de aynı biçimde

karşılık verince Chuang yardımcılarına Shêng'in üzerine çullanıp onu bir güzel dövmelerini buyurdu. Adamlar isteneni yaptılar ve Shêng'in cansız gövdesini oracığa bırakıp gittiler. Hsiang olanları duyunca bir koşuda oraya vardı ve kardeşinin yerde yatan cansız gövdesini buldu.

Büyük bir acıya boğulan Hsiang, bölge yargıcına gidip Chuang için cinayet suçlamasıyla dava açtırdı, ama Chuang o kadar çok rüşvet dağıttı ki, bütün suçlamalar düştü. Bu, Hsiang'ı iyice çılgına çevirdi; Chuang'ı yolda öldürmeye karar verdi. Bu amaçla her gün, yanında keskin bir bıçakla, Chuang'ın geçmesini bekleyerek yolun yamacındaki çalıların arasında saklandı. Zamanla bu tasarısını duymayan kalmadı, bu yüzden Chuang yanında irikıyım bir koruma bulunmadan evden çıkmaz oldu, ayrıca Chiao T'ung adında son derece usta bir okçuyu yüksek ücretle işe aldı, böylece Hsiang'ın amacını gerçekleştirme olanağı kalmamış oluyordu. Gelgelelim Hsiang günler boyu orada pusuya yatmayı sürdürdü; bir gün çok şiddetli bir sağanak başladı, Hsiang kısa sürede iliklerine kadar ıslandı. Ardından yel iyice sertleşti ve dolu fırtınası başladı, Hsiang soğuktan donacak duruma geldi. Pusuya yattığı tepenin doruğunda Taocu bir keşişin yaşadığı küçük bir tapınak vardı. Hsiang keşişi ara sıra köye sadaka istemeye geldiği için tanıyordu, ona her gelişinde yemek verirdi. Hsiang'ın iliklerine kadar ıslandığını gören keşiş ona kuru giyecekler verip bunları giymesini söyledi; ancak Hsiang bunları giyer giymez köpek gibi çömeliverdi ve

bir kaplana dönüşmüş olduğunu anladı, keşiş de çoktan gözden yitmişti. Bu fırsatı düşmanından öç almak için kullanabileceğini düşündü ve pusu kurduğu yere döndü. O da ne! Gövdesi orada donakalmış yatıyordu.

Gövdesinin yırtıcı kuşlara yem olmasından korkarak onu özenle saklayıp korudu, ta ki bir gün Chuang oradan geçinceye kadar.

Kaplan çalılıktan fırlayıp Chuang'ın üzerine çullandı, kafasını bir ısırışta koparıp oracıkta yutuverdi.

Bunun üzerine ok ustası Chiao T'ung hayvanı yüreğinden vurdu. Tam o sıra Hsiang bir düşten uyanırmış gibi kendine geldi, sürüne sürüne eve gitmesi epey zaman aldı, eve varıp da ailesine kavuşunca büyük bir sevinç duydu, ev halkı henüz olanları bilmiyordu. Hsiang tek söz etmeden yatağına uzandı. Akrabalarından biri, büyük düşmanı Chuang'ın ölümü nedeniyle onu kutlamaya gelene dek sessizce yattı. Hsiang birden doğrulup haykırdı: "O kaplan bendim," ve öyküsünü baştan sona anlattı. Söz döndü dolaştı, ta Chuang'ın oğlunun kulağına kadar vardı. Bunun üzerine oğul babasını öldüreni adaletin önüne çıkarmak için uğraşmaya girişti.

Gelgelelim yargıç, bu yabanıl öykünün Hsiang'a karşı yeterli bir kanıt oluşturmadığına karar verdi ve davayı reddetti.

Boyalı Deri

T'ai-yüan'da Wang adında biri yaşardı. Bir sabah dolaşmaya çıktığında, sırtında bohça, telaş içinde zorlukla yürüyen genç bir hanıma rastladı. Wang, adımlarını sıklaştırdı ve kıza yetişti. Genç hanım on altı yaşında, çok güzel bir kızdı. Kızdan çok etkilenen Wang, böyle erkenden nereye gittiğini, yanında ne diye kimse olmadığını sordu. "Senin gibi bir yolcu," diye yanıtladı kız, "derdimi dindiremez; ne diye sorma zahmetine giriyorsun ki?" "Ne derdiymiş bu?" dedi Wang, "Senin için elimden geleni yapacağımdan kuşkun olmasın." "Anamla babam," dedi kız, "paraya pek düşkündü. Beni varsıl bir aileye odalık olarak sattılar, ama adamın karısı pek kıskançtı, beni sabah akşam döver, sövüp sayardı. Artık dayanacak gücüm kalmamıştı, kaçtım ben de." Wang, "Peki şimdi nereye gidiyorsun?" diye sordu; kız kendisi gibi bir kaçkının

gidecek belli bir yeri olmadığını söyledi. "Benim evim," dedi Wang, "buradan pek uzakta değil; benimle gelmeye ne dersin?" Kız sevinçle kabul etti; Wang bohçayı sırtlayıp kızın önünde yola koyuldu. Eve geldiklerinde etrafta kimseyi göremeyen kız Wang'a ailesinin nerede olduğunu sordu; adam da ona burasının evin kitaplığı olduğunu, buraya kendinden başka kimselerin gelmediğini söyledi. "Çok da güzel bir yermiş," dedi kız, "ama benim yaşamımı kurtaracak kadar sevecen olduğuna göre, burada kaldığımın bilinmesine de izin vermezsin değil mi?" Wang gizini açığa vurmayacağına söz verdi; kız da birkaç gün boyunca kimsenin haberi olmaksızın orada kaldı. Fakat sonradan Wang, durumu karısına anlattı; kadın, kızın güçlü bir ailenin malı olmasından korkarak Wang'dan onu göndermesini istedi. Bu, Wang'ın yapmayı kabul edemeyeceği bir şeydi. Bir gün kasabaya giderken yolda Taocu bir keşişe rastladı; keşiş şaşkınlık içinde Wang'a baktı ve son günlerde bir şeyle karşılaşıp karşılaşmadığını sordu.
"Hiçbir şeyle karşılaşmadım," dedi Wang. "Öyle mi?" dedi keşiş, "Sen büyülenmişsin; hiçbir şeyle karşılaşmadığına emin misin?" Wang, söylediğinde diretti, keşiş de yanından uzaklaşırken ona şöyle dedi: "Seni budala! Kimi insanlar ölümün kapılarına geldiğini bilmezler."
Bu sözler Wang'ı ürküttü, hemen aklına kız geldi, ama öyle genç ve güzel bir kızın bir büyücü olamayacağını düşündü ve "Bu keşiş bir iş mi çeviriyor?" diye geçirdi içinden. Eve döndüğünde, kitaplığın dış kapısının kapalı olduğunu gördü,

bir türlü içeri giremeyince de bir şeylerin ters gittiği kuşkusuna kapıldı; bunun üzerine yüksek duvarı aşıp içeri girdi, iç kapının da kilitli olduğunu ayrımsadı. Yavaşça pencerenin altına sokulup içeriye baktı ve yeşil suratlı, dişleri testere gibi keskin, korkunç bir iblis gördü. İblis bir insan derisini yatağın üzerine yaymış fırçayla boyuyordu. Çok geçmeden iblis fırçayı bir yana fırlatıp deriyi palto silker gibi silkti, sonra da omzunun üstüne atıverdi. O da ne! Oracıkta duran genç kızın ta kendisiydi. Gördüklerinden büyük bir korkuya kapılan Wang, nereye gittiğini bilmediği keşişi fellik fellik aramaya koyuldu. Keşişi uzaktaki tarlaların orada bulunca da ayağına kapanıp kendisini kurtarması için yalvarmaya başladı. "Onu defetmek zor," dedi keşiş, "bu yaratık kendisine bir gövde aradığına göre çok büyük sıkıntıya düşmüş olsa gerek. Ayrıca, ben bir canlıyı incitmeyi göze alamam." Yine de Wang'a bir tüy fırçası verdi ve bunu yatak odasının kapısına asmasını söyledi; daha sonra Ch'ing-ti tapınağında buluşmak üzere sözleşip ayrıldılar. Wang eve döndü, ama kitaplığa girmeye yürek yetiremedi; gidip fırçayı yatak odasının kapısına astı. Çok geçmeden dışarıda ayak sesleri duydu. Yerinden kıpırdamaya korkan Wang, karısını olup biteni gizlice gözlemeye gönderdi. Kadın kızın durmuş fırçaya bakmakta olduğunu ve içeri girmeye korktuğunu gördü. Kız dişlerini gıcırdatıp oradan uzaklaştı, ama çok geçmeden geri dönüp ilenmeye başladı: "Seni keşiş seni! Beni korkutamayacaksın. Avucumun içindekileri kaçıracağımı mı

sanıyorsun?" Sonra da fırçayı paramparça etti, kapıyı kırıp içeri girdi ve yatağın yanına geldi; Wang'ın göğsünü yarıp yüreğini alarak uzaklaştı. Wang'ın karısı çığlığı bastı, evin uşağı elinde fenerle içeri girdi, Wang'ın çoktan ölmüş olduğunu gördüler, manzara korkunçtu. Korkudan ölecek gibi olan karısı ses çıkar kaygısıyla çığlık bile atamadı; ertesi gün Wang'ın kardeşini keşişi görmeye gönderdi. Keşiş büyük bir öfkeye kapılıp şöyle ünledi: "Sana karşı yufka yüreklilik gösterdiğim için mi yaptın bunu? Ne iblismişsin meğer!" Wang'ın kardeşiyle birlikte eve geldi, kız ortadan kaybolmuştu, kimse de nereye gittiğini bilmiyordu. Ama keşiş başını kaldırıp çevresini uzun uzun inceledi ve "Şansımıza pek uzakta değil," dedi. Sonra güney yakasındaki bölmede kimin yaşadığını sordu, Wang'ın kardeşi kendisinin yaşadığını belirtti; bunun üzerine keşiş kızı orada bulacaklarını söyledi. Wang'ın kardeşi büyük bir korkuya kapıldı ve keşişe bunun mümkün olmadığını söyledi; o zaman keşiş eve bir yabancının gelip gelmediğini sordu. Wang'ın kardeşi Ch'ing-ti tapınağına gitmek için evden çıktığını, bunu bilemeyeceğini söyledi, ama durumu araştırmak için eve gitti ve kısa bir süre sonra dönüp evdeki her işi görmeye hazır yaşlı bir kadının gelmiş ve karısı tarafından işe alınmış olduğunu bildirdi. "Bu o," dedi keşiş, Wang da kadının hâlâ evde olduğunu söyledi; hep birlikte evin yoluna düştüler. Keşiş tahta kılıcını çekip avlunun ortasında dikilerek bağırdı: "Alçak iblis, fırçamı geri ver!" Tam o sıra yeni hizmetçinin büyük bir korkuya kapılıp kapıdan

çıkmaya yeltendiği görüldü; ama keşiş kadına vurdu ve kadın boylu boyunca yere serildi, üzerindeki insan derisi sıyrıldı ve ortaya korkunç bir iblis çıktı. Keşiş tahta kılıcını kavrayıp kafasını kesene kadar iblis, orada bir domuz gibi homurdanarak debelendi: Kafası kesilir kesilmez yerden kıvrım kıvrım yükselen yoğun bir duman tabakasına dönüştü. Keşiş su kabağından yapılma, tapası çıkarılmış bir matara alıp bunu dumanın tam ortasına fırlattı. Bir emilme sesi duyuldu ve bütün duman kabın içine doldu; keşiş kabın ağzını iyice kapattı, sonra da onu torbasına koydu. Deri de, kaşı gözüyle, elleri ayaklarıyla orada duruyordu; keşiş deriyi bir kağıt tomarı dürermiş gibi dürüp yanına aldı. Tam oradan ayrılacağı sıra Wang'ın karısı önüne dikildi ve gözyaşları içinde kocasına yeniden can vermesi için yalvardı. Keşiş elinden böyle bir şeyin gelemeyeceğini söyledi, ama Wang'ın karısı ayaklarına kapanıp ah ederek yardımını istedi. Keşiş bir süre dalıp gitmiş göründü, sonra da "Benim erkim senin istediğini karşılayamaz," dedi, "Tek başıma bir ölüye can veremem, ama seni bunu yapabilecek birine göndereceğim, onun dediklerine uyarsan dileğin gerçekleşir." Wang'ın karısı kime gideceğini sordu, keşişin yanıtı şöyleydi: "Kasabada bütün gününü çöplerin içinde eşelenerek geçiren bir meczup var. Git onun ayaklarına kapan ve sana yardım etmesi için yalvar. Sana kötü davranırsa hiçbir öfke belirtisi gösterme." Wang'ın kardeşi sözü edilen adamı biliyordu, bunun üzerine keşişle esenleşip baldızıyla birlikte yola koyuldu.

Zavallı yaratığı yolun yamacında çılgınca bağırıp çağırır halde buldular, öylesine pisti ki yanına fazlaca yanaşamadılar. Wang'ın karısı dizlerinin üstünde adama doğru ilerledi; bunun üzerine çılgın herif kadıncağıza yan yan bakıp "Yoksa beni seviyor musun güzelim?" diye ünledi. Wang'ın karısı ne diye geldiğini anlattı, adam kadının sözlerine kahkahayı basıp şöyle dedi: "Daha nice koca eskitirsin sen. Ne diye ölü olanı diriltmeye çalışıyorsun ki?" Wang'ın karısı kendisine yardımcı olması için yalvarmayı sürdürdü; bunun üzerine "Amma da tuhaf ha," dedi adam, "insanlar ölüleri dirilteyim diye bana geliyorlar, sanırsın ki ben Ölüler Ülkesi'nin başbuğuyum." Sonra değneğiyle Wang'ın karısını bir güzel dövdü, kadının gıkı çıkmadı, o sıra olup biteni izlemek isteyenler çevrelerini sardı. Dayak faslından sonra adam yerden aldığı pislikleri avcunda yuvarladı ve kadına bunu yutması gerektiğini söyledi. Artık kadıncağız pes etmişti, bunu yapabilecek durumda değildi. Yine de adamın isteğini yerine getirmeye çalıştı. Çılgın herif "Ne kadar da seviyormuşsun beni!" diye bağırarak yerinden doğruldu ve kadıncağıza bakma zahmetine bile katlanmadan yürümeye başladı. Adamı, içinden dua seslerinin yükseldiği bir tapınağa kadar izlediler, ama adam içeri girer girmez gözden yitmişti, ne yapıp ettilerse de onu bir türlü bulamadılar. Wang'ın karısı öfke ve utanç içinde evine döndü, kocasının ölü gövdesi başında acıyla ağlayıp inledi, başına gelenleri düşündükçe ölmekten başka bir şey istemiyordu. Sonra aklına ölüyü hazırlaması

gerektiği geldi, uşakların hiçbiri yürek yetirip ölüye yanaşamıyordu; tek başına korkunç yarayı kapatmak için işe koyuldu.

Bu işi yaparken sık sık hıçkırıklara boğuluyor, ara vermek zorunda kalıyordu; ansızın boğazına doğru bir yumrunun yükseldiğini duyumsadı, ensonu yumru bir anda ağzından fırlayıp ölünün açık yarası üstüne düşüverdi. Kadın, yakından bakınca bunun bir insan yüreği olduğunu anladı; yürek dumana benzer sıcacık bir buğu saçarak atmaya başladı. Heyecandan soluğu kesilen kadıncağız deriyi üstüne örttü ve elinden geldiğince yaranın iki tarafını bitiştirmeye çalıştı. Ama çok geçmeden iyice yorgun düşmüştü, buğunun yarıklardan kaçıp gittiğini görünce bir ipek parçası yırtıp bunu yaranın üstüne bağladı, bir yandan da bütün gövdeyi kumaşlarla örtüp dolaşımı canlandırmak için iyice ovdu. Gece olunca örtüleri kaldırdı ve kocasının burnundan soluk alıp verdiğini gördü; sabahleyin kocası tümüyle can bulmuştu, ama sanki bir düşten uyanmışcasına kafası karışıktı ve yüreğinde bir ağrı duyumsuyordu. Yarasının üzerinde kocaman, yeni bir zar vardı; çok geçmeden o da kayboldu.

Yargıç Lu

Ling-yang'da Chu Erh-tan adında bir adam yaşıyordu, aldığı san ise Hsiao-ming idi. Son derece yiğit biriydi, ama öğrenmek için çok çalışmasına karşın oldukça kalın kafalıydı. Bir gün öğrenci dostlarıyla şarap içerken içlerinden biri şaka yollu şöyle dedi: "Herkes senin pek yiğit olduğunu düşünüyor. Dinle, gecenin bir yarısında Korku Evi'ne gidip de Ölüler Ülkesi Yargıcı'nı sol yandaki sundurmadan buraya getirirsen sana akşamleyin bir ziyafet çekeceğiz." Lin-yang'da Araf'ın On Yargı Evi'ni temsil eden, içindeki tahtadan oyulmuş tanrı ve iblis heykellerinin neredeyse canlı gibi göründüğü bir yapı vardı; yapının doğu geçitinde, Yargıç'ın aslına uygun boyutlarda, yeşil suratlı, kızıl sakallı, gerçekten de çok korkunç görünen bir resmi duruyordu. Bazı geceler kamçı altında sorgulananların sundurmalardan

yayılan sesleri işitilirdi ve bir gün merak edip de oraya gidenler korkudan tüyleri diken diken olmuş durumda bulunurdu; dolayısıyla diğer gençler bunun Bay Chu için büyük bir sınav olacağını düşünmüşlerdi. Bunun üzerine Chu gülümseyip yerinden doğruldu ve doğruca tapınağa gitti; aradan biraz zaman geçtikten sonra Chu'nun dışarıda bağırmakta olduğunu işittiler: "Ekselansları teşrif ettiler!" Bunun üzerine hepsi birden yerinden doğruldu ve sırtında resimle birlikte Chu içeri girdi. Resmi masaya koyup şerefine üç kez yere içki döktü. Chu'nun yaptıklarını izleyen arkadaşları iyice tedirgin oldular ve bir türlü yerlerine oturamadılar; Yargıç'ı eski yerine götürmesi için Chu'ya yalvardılar. Ama Chu yere biraz daha şarap döküp resme şöyle seslendi: "Ben aptalca gözüpek, kara cahil herifin biriyim yalnızca: Ekselanslarına beni bağışlaması için dua ediyorum. Evim buraya çok yakın ve Ekselanslarının uygun gördükleri bir zaman, orada kendisiyle dostça bir tek şarap atmayı çok isterim." Sonra da Yargıç'ı götürüp yerine astı; ertesi gün arkadaşları Chu'yu söz verdikleri yemeğe çağırdılar, Chu gece vakti sofradan kalkıp çakırkeyif bir halde evine döndü. Ancak içkiye doyamamış olacak ki, lambasını yakıp kendine bir bardak şarap daha koydu, tam o sıra bambu perde açıldı ve Yargıç içeriye girdi. Bay Chu yerinden fırlayıp "Aman! Ekselansları dün geceki kabalığım için kellemi almaya geldiler!" dedi. Yargıç gür sakalını karıştırıp, "Yok canım, nereden çıkardın," dedi, "dün gece beni kibarca evine çağırdın; ben de bu

akşam yapacak bir işim olmadığından sana geldim." Chu buna çok sevindi, konuğuna oturacak bir yer gösterip bardakları yıkamaya girişti ve şarabı ısıtmak için ateş yaktı. "Hava çok sıcak," dedi Yargıç, "şarabı soğuk içelim daha iyi." Chu bunu kabul etti, şişeyi masaya bırakıp uşaklarına biraz yemek getirmelerini söylemek için dışarı çıktı. Karısı konuğun kim olduğunu öğrenince büyük bir korkuya kapılmıştı, Chu'ya odaya dönmemesi için yalvardı; gelgelelim Chu yemek hazır olana dek bekledi ve tepsiyi aldığı gibi odaya döndü. Birbirlerinin bardağından şarap içtiler, bir süre sonra Chu konuğuna adını sordu. "Adım Lu," diye yanıtladı Yargıç, "başka adım da yok." Daha sonra yazınsal konular üzerine söyleştiler, biri diğerinin alıntısını tamamlayıveriyordu hemen, sanki sesin yankısı gibi. Daha sonra Yargıç Chu'ya yazı kurmaktan anlayıp anlamadığını sordu; Chu kötüden iyiyi çekip çıkarabildiğini söyledi; bunun üzerine Yargıç ölümlülerinkinden pek de farklı olmayan kısa bir cehennem şiirini aktardı. Doğrusu iyi içiyordu, bir yudumda on kadehlik şarabı birden yuvarlıyordu; oysa Chu, gün boyu içip durduğundan, çok geçmedi zilzurna oldu ve başı masaya dayalı sızıp kaldı. Uyandığında mum bitmişti ve gün ağarmak üzereydi, konuğu ise çoktan gitmişti; o günden sonra Yargıç sık sık eve uğramaya başladı ve aralarında derin bir dostluk oluştu. Bazen Yargıç'ın evde kaldığı da oluyordu. Chu ona yazdığı denemeleri gösteriyor, Yargıç da bunları sıkı biçimde eleştirip hiçbir işe yaramadıklarını söylüyordu. Bir gece Chu çabucak kafayı

buldu ve Yargıç orada içmeyi sürdürürken yatağına gitti. Sızmış uyurken midesinde bir acı duyumsar gibi oldu, uyandığında Yargıç'ı başında dikilir buldu, Chu'nun içini açmış bir şeyleri özenle düzenleyip duruyordu. "Sana ne kötülüğüm dokundu ki?" diye inledi Chu, "şimdi tutmuş beni mahvetmeye çalışıyorsun?" "Sakın korkma," diye karşıladı Yargıç gülerek, "Yalnızca sana daha kavrayışlı bir yürek bağışlıyorum." Sonra Chu'nun iç organlarını çabucak yerlerine koyup yarığı kapattı, belini sıkıca bir sargıyla bağladı. Yatakta kan yoktu ve Chu'nun tek duyumsadığı içindeki hafif bir uyuşmaydı. Yargıç'ın masanın üzerine bir et parçası koyduğunu gördü ve onun ne olduğunu sordu. "Senin yüreğin," dedi Yargıç, "yazı kurmada pek başarısız olan yüreğin; delikleri iyice tıkanmıştı. Yerine Ölüler Ülkesi'nden getirdiğim daha iyi bir yürek koydum, seninkini de onun yerine takacağım." Sonra kapıyı açıp oradan ayrıldı. Sabahleyin Chu sargıyı çözdü ve beline baktı; yara bütünüyle iyileşmiş, geriye yalnızca kızarık bir yara izi kalmıştı. O günden sonra çok kavrayışlı bir bilgin olacak ve belleğinin çok daha iyi işlediğini görecekti. İşte böyle, aradan birkaç gün geçince Yargıç'a yazdığı yeni bir denemeyi gösterdi, Yargıç bunu pek beğendi. "Yine de," dedi Yargıç, "başarın ustalık derecesiyle sınırlı kalacak. Bundan öteye gidemeyeceksin." "Ne zaman alacağım o dereceyi?" diye sordu Chu. "Bu yıl," dedi Yargıç. Dediği de oldu. Chu ilkin mezunlar listesinde birinci oldu, sonra da ustalık derecesi için ilk beş aday arasına girdi. Onunla

dalga geçmeye pek alışık olan eski dostları kusursuz bir ustalık derecesi alması karşısında şaşkınlığa uğradılar. Bu işin nasıl olduğunu öğrenince, Yargıç'la kendileri için de konuşması için Chu'ya yalvardılar. Yargıç onlara yardımcı olacağına söz verdi; hepsi onu karşılamak için bir araya geldiler. Ama akşam olup da Yargıç geldiğinde kızıl sakalından ve şimşek gibi çakan gözlerinden dolayı öyle bir korkuya kapıldılar ki, hepsinin dişleri takırdamaya başladı ve teker teker oradan savuşup gittiler. Bunun üzerine Chu, Yargıç'ı birlikte içmek için evine götürdü, şarap iyice kafasına vurunca da şöyle dedi: "Ekselanslarına içimi düzenleme inceliğini gösterdikleri için çok ama çok minnettarım; gelgelelim kabul göreceğini umduğum bir başka dilekte daha bulunmaya kalkışacağım." "Neymiş o?" diye sordu Yargıç; "Bir kişinin içini değiştirebildiğinize göre," diye yanıtladı Chu, "onun yüzünü haydi haydi değiştirirsiniz. Karımın boyu posu hiç de fena değildir, ama yüzü çok çirkin. Ustalığınızı onun üzerinde kullanmanız için yalvarıyorum Ekselansları." Yargıç güldü ve bunu yapacağını, ancak biraz zamana gereksinim duyduğunu söyledi. Birkaç gün sonra gecenin bir yarısı Yargıç Chu'nun kapısını çaldı; Chu yatağından fırlayıp Yargıç'ı içeri buyur etti. Mumu yaktığında gördü ki Yargıç'ın cübbesinin altında bir şey var. Chu ısrarla "Nedir o?" diye sorunca "Benden istediğin şey," dedi Yargıç, "Bunu elde etmem hiç de kolay olmadı." Sonra da cübbesinin altından çok güzel bir genç kız başı çıkarıp Chu'ya sundu. Chu kızın boynundaki kanın hâlâ

sıcak olduğunu ayrımsadı. "Elimizi çabuk tutmamız gerek," dedi Yargıç, "kurdu kuşu uyandırmadan işimizi görmeliyiz." Chu, karısının uyuduğu odanın kapısının sürgülü olmasından korktu, ama Yargıç elini üzerine koyar koymaz kapı ardına kadar açıldı. Chu Yargıç'ı karısının başucuna götürdü; başı tutması için Chu'ya veren Yargıç, çizmesinden kaşık sapı biçiminde çelikten bir bıçak çıkardı. Bıçağı kadının boynuna dayayıp eti karpuz yararmış gibi kesti, baş yastığın ardına düşüverdi. Getirdiği başı Chu'dan alıp özenle ve uygun biçimde boyuna yerleştirdi, kadının gövdesini yastıklarla iki yandan destekleyip yerine iyice yerleşsin diye başı bastırdı. İşi bitince Chu'ya karısının eski başını saklamasını söyleyip oradan ayrıldı. Kısa bir süre sonra Bayan Chu uyandı ve boynunda bir tuhaflık duyumsadı, çenesi de sanki kabuk bağlamış gibiydi. Elini yüzünde gezdirince kurumuş kan parçalarını ayrımsadı; büyük bir korkuya kapılarak hizmetçilerden birine yüzünü yıkamak için su getirmesini söyledi. Hizmetçi de Bayan Chu'nun yüzünü görüp çok korktu ve kanları temizlemeye başladı, çok geçmeden leğendeki su kıpkızıl olmuştu; hizmetçi bir de hanımının yeni yüzünü görünce korkudan ölecek gibi oldu. Bayan Chu eline bir ayna aldı ve gözleri büyük bir şaşkınlık içinde yeni görüntüsüne takılıp kaldı, tam o sıra kocası içeri girdi ve neler olup bittiğini anlattı. Chu daha yakından inceleyince karısının ortalama bir güzellik taşıyan, hatları düzgün, hoş bir yüzü olduğunu gördü; boynuna baktı, boynunu çepeçevre saran kızarık bir yara vardı, izin

altıyla üstündeki ten rengi birbirini tutmuyordu. O sıralarda, yüksek bir devlet memurunun Wu adında çok güzel ve çekici bir kızı vardı; on dokuzuna gelmiş olmasına karşın henüz evlenmemişti, iki beyle birden nişanlı olan kız bir gün önce ölmüştü. Genç kız Fener Şöleni'nde Korku Evi'ni ziyarete gitmişti, bunun üzerine bir hırsız kızı eve kadar izlemiş, gece olunca da içeri girip kızcağızı, başını keserek öldürmüştü. Bir ses duyan annesi uşağı çağırıp neler olup bittiğine bakmasını istemişti; kızın öldürüldüğü anlaşılınca bütün ev halkı yatağından dışarı uğramıştı. Ölü gövdeyi, başı da yanında olmak üzere, salona taşımışlar, üstünü örttükten sonra bütün gece başucunda ağlayıp yas tutmuşlardı. Ertesi sabah örtüyü kaldırdıklarında başın kaybolmuş olduğunu görmüşlerdi. Bunun üzerine ölünün başında bekleyen hizmetçiler görevlerini savsakladıkları ve başın kaybolmasına neden oldukları için dayaktan geçirilmişlerdi, Bay Wu bu durumu Vali'ye de bildirmişti. Vali hemen yoğun bir araştırma başlatmış, ancak geçen üç gün içinde hiçbir ipucu bulunamamıştı. Neyse, Chu ailesinin değişen baş öyküsü gün oldu Bay Wu'nun kulağına kadar geldi. İçine kurt düşen Bay Wu yaşlı bir kadını araştırma yapması için Chu'nun evine gönderdi, kadın Bayan Chu'yu görür görmez genç hanımının yüzünü tanıdı ve dönüp durumu efendisine anlattı. Bunun üzerine, gövdenin ne diye geride bırakıldığını bir türlü anlayamayan Bay Wu, Chu'nun kızını büyü sanatları yoluyla öldürdüğünü düşündü ve işin aslını öğrenmek için Chu'nun evine gitti. Ama Chu

ona, karısının başının uyurken değiştirildiğini ve bu konuda hiçbir şey bilmediğini söyledi, cinayetle suçlanmasının da büyük bir haksızlık olacağını ekledi. Bay Wu söylenenlere inanmadı ve Chu'ya dava açtı; ancak bütün uşaklar da aynı öyküyü anlatınca Vali Chu'yu suçlayacak bir şey bulamadı. Chu eve döndü ve Yargıç'a danıştı, Yargıç herhangi bir sorun çıkmayacağını, yalnız, öldürülen kızın tanıklık etmesini sağlamak gerektiğini söyledi. O gece Bay Wu düşünde kızının yanına gelip şunları söylediğini duydu: "Beni öldüren Such'ili Yang Ta-nien'dir. Bay Chu bu işe hiç karışmadı; o yalnızca karısının daha güzel bir yüzü olmasını istiyordu, Yargıç Lu da ona benimkini verdi. Gövdem ölü ama başım hâlâ yaşıyor. Chu'ya kötülük edeyim deme." Adam uyanınca gördüklerini karısına anlattı, karısı da aynı düşü gördüğünü söyledi; bunun üzerine Bay Wu bu durumu yetkililere bildirdi. Hemen Yang Ta-nien adındaki adam yakalandı ve falakaya yatırılır yatırılmaz suçu kendisinin işlediğini itiraf etti. Bunu öğrenen Bay Wu hemen Chu'nun evine gitti ve ondan karısını görmek için izin istedi, Chu izin verdi, o günden sonra da Bay Wu, Chu'yu damadı olarak gördü. Bayan Chu'nun eski kafası genç kızın ölü gövdesine yerleştirildi ve bu ikisi birlikte gömüldü.

Bu olaylardan sonra Bay Chu üç kez bilginlik derecesi almaya çalıştı, ama hepsinde de başarısızlığa uğradı, sonuçta devlet memuru olma düşünden vazgeçti. Aradan otuz yıl geçti, bir gece Yargıç Lu yine Chu'nun yanına geldi. "Dostum," dedi, "sonsuza dek yaşayamayacağını biliyorsun.

Ölüm zamanın beş gün içinde gelecek." Chu, Yargıç'a kendisini kurtarıp kurtaramayacağını sordu, Lu'nun yanıtı şöyle oldu: "Göğün yargıları ölümlülerin dileklerine göre değiştirilemez. Üstüne üstlük, kavrayışlı bir insan için yaşam ile ölüm aynı şeydir. Neden yaşamı bir nimet, ölümü de karayazgı olarak göresin ki?" Chu'nun buna diyecek sözü yoktu, hemen tabutuyla kefenini yaptırmaya girişti; sonra da gömüt giysilerine bürünüp oracıkta ruhunu teslim etti. Ertesi gün karısı tabutunun başında ağlarken Chu ön kapıdan içeri girdi, kadıncağız büyük bir korkuya kapıldı. "Ben artık gövdesinden ayrılmış bir ruhum," dedi karısına, "ama bu, hayatta olmaktan pek farklı değil; şimdilerde geride bıraktığım dulla öksüzü düşünüp duruyorum." Bunu duyan karısı gözyaşlarına boğuldu, Chu onu her zaman çok rahat ettirmişti. "Ölü gövdelerin," dedi karısı, "yeniden canlanabildiğini işitmiştim; senin yaşam ışığın da sönmediğine göre neden gövdene dönmeyesin ki?" "Göğün kurallarına," dedi kocası, "boyun eğmezlik olmaz." Karısı Chu'ya Ölüler Ülkesi'nde neler yapmakta olduğunu sordu; adam Yargıç Lu'nun kendisini yüksek bir rütbeyle Kayıt Memuru olarak atadığını, orada pek de rahatsız olmadığını söyledi. Bayan Chu daha başka şeyler soruyordu ki kocası sözünü kesti: "Yargıç Lu da benimle birlikte geldi; bize biraz şarap ve yiyecek bir şeyler getir." Sonra da hızla odadan çıktı. Bayan Chu istenenleri yaptı, konuk odasında şaraplarını içip kahkahalar attıklarını işitti, sanki eski günler geri gelmişti. Geceyarısı

kapı aralığından odaya bir göz attı, ikisi de gitmişti; ama iki üç günde bir geri gelmeye, geceyi çoğun evde geçirmeye başladılar, evin gündelik yaşamı alışıldığı gibi sürüp gidiyordu. Chu'nun oğlunun adı Wei'ydi ve o sıra beş yaşına gelmişti; babası her gelişinde küçük oğlunu dizlerinin üstüne oturtuyordu. Çocuk sekiz yaşına basınca Chu ona okuma öğretmeye başladı; çocuk öyle kavrayışlıydı ki, dokuzuna vardığında yazı kuracak duruma gelmişti. On beşinde ustalık derecesini aldı, bütün bu süre boyunca babasız kaldığından habersiz yaşadı. O günden sonra Chu'nun gelişleri seyrekleşti, ayda en fazla bir iki kere uğruyordu ve bir gece karısına, artık bir araya gelmemeleri gerektiğini söyledi. Kadın nereye gideceğini sorunca da, uzaktaki bir göreve atandığını, işin ağırlığından ve yolun uzaklığından dolayı artık eve uğrayamayacağını belirtti. Ana oğul acı gözyaşları içinde ona sıkı sıkı sarıldılar. "Böyle davranmayın," dedi Chu, "Oğlum artık bir erkek oldu, evin her işini çekip çevirebilir. En yakın dostların bile bir gün ayrılması gerekir." Sonra oğluna dönüp şunları söyledi: "Onurlu bir insan ol ve elindekini koru. On yıl sonra yeniden görüşeceğiz." Karısı ve oğluyla esenleşip oradan ayrıldı.
Yıllar geçti, Wei yirmi bir yaşına gelince bilginlik derecesini aldı ve İmparatorluk mezarlığındaki kurban sunumlarını yönetme görevine atandı. Görev yerine gitmek üzere evden ayrıldı, yolda yüksek bir görevlinin devlet nişanlarını taşıyan maiyetiyle karşılaştı, arabada oturanın kim olduğunu

görmeye çalıştı; içerideki kişinin babası olduğunu anlayınca da büyük bir şaşkınlığa uğradı. Atından inip gözyaşları içinde saygıyla yere uzandı; bunun üzerine babası arabayı durdurup şöyle dedi: "Bana anlattıkları gibiymişsin. Artık bu dünyadan ayrılıyorum." Wei kalkmaya yeltenmedi, yerde yatmayı sürdürdü; babası arabacıya yürümesini buyurup başka bir şey söylemeden hızla uzaklaştı. Ama biraz gitmişlerdi ki, dönüp geriye baktı ve belindeki kılıcı çözüp bir armağan olarak oğluna yolladı. Arabadan sarkıp oğluna seslendi: "Bunu takınca her zaman başarıya ulaşacaksın." Wei babasını izlemeye çalıştı, ama bir anda araba, eşlikçiler, atlar, yel gibi gözden yitip gittiler. Wei uzunca bir süre acı içinde oturdu, sonra kılıcı kavrayıp yakından incelemeye başladı. Kılıç tam bir usta işiydi ve üzerinde şunlar yazılıydı: "*Gözüpek ol, ama sakınımı elden bırakma; doğan yuvarlak olsun, eylemin köşeli.*" Wei sonuçta çok yüksek orunlara ulaştı ve Ch'en, Ch'ien, Wu, Hun ve Shen adında beş oğlu oldu. Bir gün düşünde babası, kılıcı Hun'a vermesini söyledi, Wei babasının dediğini yaptı; Hun çok büyük bir yönetim yeteneğine sahip bir Genel Vali oldu.

Tsao Hsueh-chin

Kırmızı Köşk Düşleri

Pao-Yu'nun Rüyası

Pao-Yu rüya görüyordu; kendi bahçesinin aynısı bir bahçedeydi. Nasıl olur da benimkinin aynısı bir bahçe olur, diye sordu kendine. Yanına birkaç cariye yaklaştı. Pao-Yu şaşkın, "Acaba herhangi birinin Hsi-Yen'e, Pin-Erh'e ya da evimin cariyelerine benzer cariyeleri olabilir mi?" diye sorması üzerine cariyelerden birisinin şöyle dediğini duydu: "Pao-Yu'ya bak, buraya nasıl gelmiş olabilir ki?" Pao-Yu kendisini tanıdılar sanmıştı; onlara yaklaşarak "Geziyordum, rastlantı eseri buraya kadar geldim, hadi biraz gezelim," dedi. Cariyeler güldüler. "Deli misin nesin? Biz seni efendimiz Pao-Yu ile karıştırdık, ama sen onun kadar güzel değilsin." Onlar bir başka Pao-Yu'nun cariyeleriydi. "Hanımlar," dedi Pao-Yu, "ben Pao-Yu'nun ta kendisiyim. Sizin efendiniz kim?" "Pao-Yu," diye cevap verdiler. "Annesi ve

babası ona iki sözcükten, Pao (değerli) ve Yu'dan (yeşim) oluşan bu ismi verdiler ki ömrü uzun ve mutlu olsun. Sen kim oluyorsun da bu ismi kullanıyorsun?" Gülerek uzaklaştılar.
Pao-Yu mahzun kaldı. "Bana kimse böyle fena davranmamıştı. Niye benden hoşlanmadı bu cariyeler? Acaba gerçekten bir başka Pao-Yu mu var? Öğreneyim..." Bu düşünceyle sarsılan Pao-Yu, kendisine tuhaf bir biçimde bildik gelen bir avluya vardı. Merdivenleri çıktı ve odasına girdi. Uzanmış yatan bir genç adam gördü; yatağın hemen yanında genç kızlar gülerek çalışıyorlardı. Genç adam ah çekiyordu. Cariyelerden biri ona soruyordu: "Neyin rüyasını görüyorsun Pao-Yu, niye hüzünlüsün?" "Çok tuhaf bir rüya gördüm. Bir bahçedeydim, siz beni tanımıyordunuz ve uzaklaşıyordunuz. Sizi eve kadar izliyordum ve yatağımda yatan bir başka Pao-Yu ile karşılaşıyordum." Bu konuşmayı duyan Pao-Yu dayanamayıp konuştu. "Buraya bir Pao-Yu bulmaya geldim. O sensin." Genç adam ayağa kalkıp onu öptü, coşkuyla, "Bir rüya değildi, sen Pao-Yu'sun," dedi. Birisi bahçeden sesleniyordu: "Pao-Yu!" İki Pao-Yu da titredi. Rüyada görülen Pao-Yu uzaklaştı, öbürü ardından bağırıyordu: "Çabuk dön Pao-Yu!" Cariyesi Hsi-Yen "Neyin rüyasını görüyorsun Pao-Yu, niye hüzünlüsün?" diye soruyordu. "Çok tuhaf bir rüya gördüm. Bir bahçedeydim, siz beni tanımıyordunuz..."

Ay ve Rüzgâr Aynası

... Bir yıl geçmiş Kia Yui'nin çektiği dert geçmemişti. O ulaşılmaz kadın Anka'nın hayali, günlerini viraneye çeviriyordu; geceleri kâbuslarla ve uykusuzlukla geçiyordu.
Bir gün yolda Taocu bir dilenci gördü; ruhun dertlerine derman bulurum, diyordu. Kia Yui dilenciyi çağırdı. Dilenci ona şöyle dedi: "Senin derdine ilaçla derman bulunmaz. Bende seni iyileştirecek bir hazine var, ama benim dediklerimi harfiyen yerine getirirsen." Yeninden iki tarafı da kararmış bir ayna çıkardı; aynanın üstünde *Nadir Ay ve Rüzgâr Aynası* yazılıydı. Dilenci devam etti: "Bu ayna, Kötü Uyanış Cadısı'nın sarayından geliyor ve pis düşüncelerin neden olduğu acıları iyileştirme özelliğine sahip. Ama dikkat et, aynanın ön yüzüne hiç bakmamalısın. Yalnızca arka yüzüne bakacaksın. Yarın aynayı almaya

ve senin iyileştiğini görüp kendimi kutlamaya geleceğim." Ona verilen parayı kabul etmeden uzaklaştı. Kia Yui aynayı aldı ve dilencinin söylediği gibi yaptı. Ama korkuyla aynayı elinden fırlattı: Ayna bir kafatasını gösteriyordu. Dilenciyi lanetledi; kızgın kızgın, aynanın ön yüzüne bakmak istedi. Sapını eline aldı ve baktı: Aynanın içinde Anka kadın görülüyordu, saçları muhteşemdi ve ona işaretler yapıyordu. Kia Yui ayna tarafından çekildiğini hissetti, aynadan geçti ve kadınla sevişti. Sonra Anka onu çıkışa kadar geçirdi. Kia Yui uyandığında ayna ters dönmüş, ona tekrar kafatasını gösteriyordu. Aynanın aldatıcı yüzünün verdiği zevklerden yorgun düşmüş de olsa Kia Yui, bir kez daha aynaya bakmaktan kendini alamadı. Anka yine kendisini çağırıyordu, bir kez daha aynaya girdi ve aşk susuzluğunu giderdi. Bu böyle birkaç kez daha devam etti. Sonuncusunda, aynadan tam çıkarken iki adam onu yakaladı ve zincire vurdu. "Tamam sizinle geleceğim," dedi kısık sesle, "ama bırakın aynayı da yanıma alayım." Bunlar son sözleri oldu. Lekeli çarşafın üzerinde onu ölü buldular.

İçindekiler

Babil Kitaplığı

1/ *P'u Sung-ling, Konuk Kaplan* [C. Hakan Arslan]
2/ *Saki, Lady Anne Susuyor* [Fatih Özgüven]
3/ *Beckford, Vathek* [İsmail Yerguz]
4/ *Cazotte, Aşık Şeytan* [İsmail Yerguz]
5/ *London, Midas'ın Müritleri* [Fahri Öz]
6/ *Chesterton, Apollon'un Gözü* [Çiçek Öztek]
7/ *Wells, Duvardaki Kapı* [Ülker Erzurumluoğlu]
8/ *Papini, Kaçan Ayna* [Şadan Karadeniz]
9/ *Stevenson, Sesler Adacığı* [Handan Balkara]
10/ *Wilde, Lord Arthur Savile'in Suçu* [Fatih Özgüven]
11/ *Kipling, Dilek Evi* [İrem Kutluk]
12/ *Villiers de L'Isle-Adam, Son Şenliklerin Davetlisi* [Işık Ergüden]
13/ *Meyrink, Kardinal Napellus* [Zehra Aksu Yılmazer]
14/ *Poe, Çalınan Mektup* [Tomris Uyar]

DOST

Bu kitapta yayımlanan öykülerin çoğu, takma adı Ölümsüzlerin Sonuncusu ya da Söğüt Pınarı olan P'u Sung-ling'in Liao-Chai *adlı kitabından seçilmiştir. XVII. yüzyılda yazılmış olan öykülerin çevirisi, Herbert Allen Giles'in 1880 yılında yayımlanan İngilizce çevirisinden yola çıkılarak gerçekleştirilmiştir. P'u Sung-ling hakkında, 1651 yılında girdiği edebiyat uzmanlık sınavında başarılı olamaması dışında, pek fazla bilgi bulunmamaktadır. Yazarın kendini bütünüyle yazın sanatına adamasını ve şöhret kazanmasını sağlayan* Liao-Chai*'yi yazmasını bu mutlu başarısızlığa borçluyuz.*

Batıda Binbir Gece Masalları *ne denli önemli ise Çin'de de* Liao-Chai Öyküleri *o denli önemlidir.*

Bir ülkeyi imgelem dünyası kadar iyi tanımlayan başka bir özellik yoktur. Fazla uzun olmayan bu kitap, dünyanın en eski kültürlerinden birinin kapılarını aralar ve aynı zamanda doğaüstü olayları işleyen yazına alışılmadık bir yaklaşım sağlar.

Jorge Luis Borges

ISBN 975-7501-25-5
9 757501 255002

Franco Maria Ricci